

स्थानीय सरकारको
लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध,
महिला यौनकमीहरू विरुद्ध हुने
हिंसाको पहिचान र सम्बोधन

परिस्थितिगत विश्लेषण

स्थानीय सरकारको लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध,
महिला यौनकर्महरू विरुद्ध हुने हिंसाको पहिचान र सम्बोधन
परिस्थितिगत विश्लेषण

प्रकाशक

फेथ

ललितपुर

सर्वाधिकार

प्रथम संस्करण : २०८० मंसिर

प्रकाशित संख्या : ३००

सम्पादन : फेथ

ले-आउट र आवरण कला : युनिटेक

यस पुस्तकको कुनै अंश वा पूरै पुस्तक कुनै माध्यमद्वारा पुनरुत्पादन, फोटोकपी वा प्रसारण गर्न परेमा फेथलाई
अनिर्वाच्य क्रेडिट दिनु पर्नेछ ।

विशेष आभार

विशेष आभार

फेथ संस्थाको तर्फबाट, म यस परिस्थितिगत विश्लेषणको सफलतामा विशेष भूमिका खेल्ने सबैलाई मेरो हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । हामी प्रत्येक योगदानकर्तालाई तपाईंहरूको समर्थनको लागि हाम्रो विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छौं ।

सबैभन्दा पहिले, विराटनगर महानगरपालिका, सुन्दरहरिचा नगरपालिका, इटहरी उपमहानगरपालिका, धरान उपमहानगरपालिका, ललितपुरका महानगरपालिका, महालक्ष्मी नगरपालिका, काठमाडौं महानगरपालिका, ठोखा नगरपालिका, बुढानिलकण्ठ नगरपालिका र मध्यपुरथिमि नगरपालिका का २४० उतरदाताहरू (स्थानीय सरकारका निर्वाचित सदस्यहरू र अन्य पदाधिकारीहरू) लाई हामी हृदयदेखि धन्यवाद दिन्छौं । हामीमाथिको तपाईंको विश्वास र तपाईंले आफ्नो बहुमूल्य समयमा प्रदान गर्नु भएको जानकारी यस अध्ययनको सफलताको लागि महत्वपूर्ण छ । तपाईंहरूको सक्रिय सहभागिताले नै यो विश्लेषण कार्य सम्भव भएको छ ।

फेथ संस्थाको फिल्ड टोली र रिपोर्ट तयारी टोली दुवैको लगनशील प्रयासलाई विशेष आभार दिन चाहन्छु । तपाईंको निरन्तर प्रतिबद्धता र कडा परिश्रमले हामी अर्थपूर्ण जानकारी सङ्कलन गर्न सक्षम भएको छौं ।

अन्तमा, एम्प्लफाइचेन्जलाई सहयोगको लागि धेरै धेरै धन्यवाद ।

रिना लामा

कार्यकारी निर्देशक

प्राप्त

सारसंक्षेप

लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा, एक विश्वव्यापी मुद्दा, जसले महिला यौनकर्महरूलाई व्यापक रूपमा असमान असर गर्दछ । अपराधीकरण र सामाजिक लाञ्छनाका कारण यौनकर्महरूले अद्वितीय किसिमको हिंसाको सामना गर्दै आएका छन् । कोभिड-१९ महामारीले उनीहरूको जोखिमलाई अझै बढाएको छ । नेपालमा, मानव बेचबिखन विरुद्ध सम्बन्धीको कानूनलाई प्रायः सहमतिमा वचस्कहरू बिच हुने यौन कार्यलाई अपराधिक रूपमा व्याख्या गरिएको पाईन्छ । लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा विरुद्ध स्थापित विद्यमान राष्ट्रिय ऐन, निति, कार्यक्रमहरूले यौनकर्महरू विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गरेको छैन, र वर्तमान कानूनहरूले यौनकर्महरूको समानता र गैर-भेदभावको अधिकारलाई समर्थन गर्न असफल भएका छन् । अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार सन्धिहरूले मौलिक सिद्धान्तहरूलाई जोड दिन्छ, तर पनि यी अधिकारहरू यौनकर्महरूलाई स्पष्ट रूपमा विस्तार गरिएको छैन ।

महिला यौनकर्महरू जस्ता सीमान्तकृत समुहको सुरक्षा गर्न स्थानीय सरकार आवश्यक छ । लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा विरुद्ध लड्नको निमित्त महिला यौनकर्महरूले सामना गर्ने अद्वितीय चुनौतिहरूलाई पहिचान गर्नुपर्दछ र समावेशी नीतिहरूलाई प्राथमिकता दिई प्रभावकारी रणनीतिहरूको विकास गर्नुपर्दछ । समानता र न्यायमा आधारित समाजको विकासका लागि सबैको, पेशा जुनसुकै भएतापनि, मानव अधिकारको संरक्षण गर्नु महत्वपूर्ण हुन्छ ।

फेथले लैङ्गिकतामा आधारित हिंसालाई सम्बोधन गर्न स्थानीय सरकारहरूको प्रयासहरू बारे प्रकाश पार्ने उद्देश्यले एक परिस्थितिगत विश्लेषण गरेको थियो । यसमा स्थानीय तहमा भएका लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध नीतिहरू, कार्यक्रमहरू, र महिला यौनकर्महरू प्रतिको धारणा र मनोवृत्तिको स्थिति अन्वेषण पनि गन्थ्यो । तल उल्लेखित स्थानीय सरकारबाट जननिर्वाचित प्रतिनिधिहरू र अन्य सम्बन्धित अधिकारीहरू सहित कुल २४० जना उत्तरदाताहरूको यस अध्ययनमा सहभागिता थियो ।

कोशी प्रदेश: विराटनगर महानगरपालिका, सुन्दरहरिचा नगरपालिका, इटहरी उपमहानगरपालिका र धरान उपमहानगरपालिका ।

बागमती प्रदेश: ललितपुर महानगरपालिका, महालक्ष्मी नगरपालिका, काठमाडौं महानगरपालिका, ठोखा नगरपालिका, बुढानिलकण्ठ नगरपालिका र मध्यपुर थिमि नगरपालिका ।

निष्कर्षहरू

क. वर्तमान स्थिति - लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध नीतिहरू र कार्यक्रमहरू, संगठनात्मक क्षमता

१. बुढानिलकण्ठ नगरपालिका बाहेक, बाँकी नौ स्थानिय सरकारहरूमा हाल लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति छैन । १७३ उत्तरदाताहरू, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिएनन् वा अनिश्चित थिए, मध्ये १३८ (८०%) ले सम्बन्धित नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुकता देखाएका छन् ।

(८०%) १३८ इच्छुक

१७३ उत्तरदाता

१५८ (९१%) इच्छुक

१७४ उत्तरदाता

२. अध्ययनमा सहभागी भएका कुनै पनि स्थानिय सरकारमा लैङ्गिक हिंसालाई सम्बोधन गर्न, कार्यस्थलमा हुने हिंसा र उत्पीडन रोक्न तथा महा/उप/नगरपालिकाको सीमान्तकृत समूहहरू सहित सम्पूर्ण सेवाग्राहीहरूका लागि गैर-भेदभावपूर्ण नीतिहरू उपलब्ध छैन । १७४ उत्तरदाताहरू, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिएनन् वा अनिश्चित थिए, मध्ये १५८ (९१%) जनाले सम्बन्धित नीतिहरूको विकास गर्न दृढ इच्छा व्यक्त गरेका छन् ।

३. आर्थिक वर्ष २०७९/२०८० मा लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरण गर्ने उद्देश्यले कस्ता कार्यक्रमहरू छन् भन्ने प्रश्नमा कुल १९९ प्रतिक्रियाहरू प्राप्त भएका थिए । जस मध्ये सचेतना कार्यक्रम, अभिमुरशीकरण कार्यक्रमहरू, प्रशिक्षण सत्रहरू, महिला सशक्तिकरण कार्यक्रमहरू र लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध १६ दिने अभियान कार्यक्रमहरू मुख्य रहेका थिए । यद्यपि, ११८ (४५%) उत्तरदाताहरूले यस्ता कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजनको बारेमा आफुलाई जानकारी नभएको वा अनिश्चित भएको भने ।

११८ (४५%)
बजेटबारे अनिश्चित

१९९ प्रतिक्रिया

१५७ (६५%) निर्वाचित सदस्यहरू

१५५ (६५%) कर्मचारीहरू

१५७ प्रतिक्रिया

४. उत्तरदाताहरूका अनुसार १५७ (६५%) निर्वाचित सदस्यहरू र १५५ (६५%) कर्मचारीहरू लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रक्रियामा तालिम प्राप्त छन् ।

ख. लैङ्गिक हिंसाको पहिचान र प्रभावकारी प्रतिक्रियाका लागि प्रमुख चुनौतीहरू

१. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको लागि चुनौतीहरू : प्राप्त कुल ४७५ प्रतिक्रियाहरू मध्ये, १३८ (२९%) ले “महिला विरुद्ध हुने व्यवहारिक भेदभाव उन्मूलन गर्न असक्षमता” लाई मुख्य चुनौतीको रूपमा पहिचान गरेका छन् । १२६ (२७%) ले “लैङ्गिक भेदभाव र हिंसालाई बढावा दिने सामाजिक संरचना, मूल्यमान्यता र मापदण्डहरू”, ११९ (२५%) ले “तयार गरेका नीति र कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको अभाव” लाई औल्याए । ८८ (१९%) ले “लैङ्गिक समानतालाई देखाउन अपर्याप्त तथ्यांक” लाई देखाए ।

४७५ प्रतिक्रिया

१३८ (२९%) महिला विरुद्ध हुने व्यवहारिक भेदभाव उन्मूलन गर्न असक्षमता

१२६ (२७%) लैङ्गिक भेदभाव र हिंसालाई बढावा दिने सामाजिक संरचना, मूल्यमान्यता र मापदण्डहरू

११९ (२५%) तयार गरेका नीति र कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको अभाव

८८ (१९%) लैङ्गिक समानतालाई देखाउन अपर्याप्त तथ्यांक

४८२ प्रतिक्रिया

१३७ (२८%) निरक्षरता

१३१ (२७%) सामाजिक मूल्य र मान्यता

११५ (२४%) गरीबी

९४ (२०%) नीति र कानून ढाँचा सहित आर्थिक, साजनीतिक र सामाजिक कारकहरू

५ (१%) अन्य

२. लैङ्गिक हिंसाको प्राथमिक कारणहरू : प्राप्त कुल ४८२ प्रतिक्रियाहरू मध्ये, १३७ (२८%) ले निरक्षरता, १३१ (२७%) ले सामाजिक मूल्य र मान्यताहरू, ११५ (२४%) ले गरीबी छनोट गरे र ९४ (२०%) ले नीति र कानूनी ढाँचा सहित आर्थिक, राजनीतिक र सामाजिक कारकहरू र प्रणालीहरूलाई औल्याए । बाँकी ५ (१%) ले अन्य प्रतिक्रियाहरू देखाए ।

३. लैङ्गिक हिंसालाई रोक्ने र सम्बोधन गर्ने कार्यक्रमहरू: प्राप्त कुल ७२६ प्रतिक्रियाहरू मध्ये, २२% ले सचेतनाका कार्यक्रमहरू, २०% ले महिला सशक्तिकरणका पहलहरू, १९% ले तयार गरेका नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन भने तथा १७% ले नयाँ नीति तथा कार्यक्रमको विकासमा जोड दिएका छन् । थप रूपमा, ११% ले कोष विनियोजनको महत्त्वमा जोड दिए भने अरु ११% ले पुर्नस्थापना सम्बन्धी कार्यक्रमको महत्त्वलाई औल्याए ।

७२६ प्रतिक्रिया

२२% सचेतना कार्यक्रम

२०% महिला सशक्तिकरण

१९% नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन

१७% कोष विनियोजन

११% पुर्नस्थापना कार्यक्रम

५७९ प्रतिक्रिया

२३% मानव अधिकारको दृष्टिकोण

२३% गोपनीयता

२३% प्रभावीतालाई समान व्यवहार

१८% सक्रिय रूपमा सुन्नु र बुझ्नु पर्ने

१२% हिंसा प्रभावित दृष्टिकोण

१% अन्य

४. लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरू व्यवस्थापन गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कारकहरू : प्राप्त कुल ५७९ प्रतिक्रियाहरू मध्ये, २३% ले मानव अधिकारको दृष्टिकोणबाट दर्ता भएका सबै मुद्दाहरूलाई सम्बोधन गर्नुपर्नेमा जोड दिए । २३% ले गोपनीयता, २३% ले हिंसाबाट प्रभावीत व्यक्तित्वहरूलाई भेदभाव नगरी समान रूपमा व्यवहार गर्नुपर्ने तथा १८% ले सक्रिय रूपमा सुन्नु र बुझ्नु पर्ने तत्वलाई महत्त्व दिए । १२% ले हिंसा प्रभावितहरू केन्द्रित दृष्टिकोण हुनुपर्ने र बाँकी १% ले अन्य प्रतिक्रियाहरू प्रदान गरे ।

ग. महिला यौनकर्मी र उनीहरूमाथि हुने हिंसाप्रतिको दृष्टिकोण र धारणा :

१. महिला यौनकर्मीहरूप्रति दृष्टिकोण :

• २४० उत्तरदाताहरूले महिलाहरू भित्र पनि हिंसाको सबैभन्दा बढि जोखिममा अनौपचारिक मनोरञ्जन क्षेत्र (जस्तै, डान्स बार, मसाज पार्लर, यौन कार्य आदि) मा संलग्न महिलाहरू १३५ (५६%) हुन्छन् भने । अन्य क्षेत्रमा महिला घरेलु कामदार ४१ (१७%), गृहिणी २९ (१२%) तथा दैनिक महिला ज्याला मजदुर २८ (१२%) र कार्यालयमा काम गर्ने महिलाहरू ७ (३%) हिंसाको जोखिममा छन् भने ।

१३५ (५६%) अनौपचारिक मनोरञ्जन क्षेत्र

४१ (१७%) घरेलु महिलाहरू

२९ (१२%) गृहिणी महिला

२८ (१२%) दैनिक ज्याला मजदुर गर्ने महिला

७ (३%) कार्यालयमा काम गर्ने महिला

२४० प्रतिक्रिया

- यौन कार्यलाई ११५ (४८%) ले अनैतिक र १२५ (५२%) ले नैतिक कार्यको रूपमा हेरेको यो अध्ययनले देखाएको छ । यसले यौन कार्यका पक्षप्रति उत्तरदाताहरूको मनोवृत्ति कलकाएको छ ।
- महिला यौनकर्मीहरू हिंसाको उच्च जोखिम हुने कुरा २११ (८८%) जनाले व्यक्त गरे ।
- महिला यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु हैन भनी १९२ (८०%) जनाले जोड दिए । जबकि ४८ (२०%) जनाले फरक दृष्टिकोण रहेको व्यक्त गरे ।

११५ (४८%) यौन कार्य अनैतिक

१२५ (५२%) यौन कार्य नैतिक

२११ (८८%) महिला यौनकर्मी हिंसाको उच्च जोखिममा

१९२ (८०%) महिला यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु हैन

२. यौनकर्मीहरू विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गर्ने बाधाहरू तथा चुनौतीहरू :

प्राप्त भएका जम्मा ४१२ प्रतिक्रियाहरू मध्ये, ३६% ले महिला यौनकर्मीहरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी, ३३% ले उनीहरूप्रति हुने लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति र ३१% ले महिला यौनकर्मी विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गर्न स्पष्ट नीतिहरूको अभावलाई चुनौतीको रूपमा औल्याएका छन् ।

३६% महिला यौनकर्मीहरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी

४१२ प्रतिक्रिया

३३% यौनकर्मीहरूप्रति हुने लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति

३१% महिला यौनकर्मी विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गर्न स्पष्ट नीतिहरूको अभाव

सुझावहरू :

माथीका निष्कर्षहरूका आधारमा, लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरणका उपायहरू सक्रिय रूपमा लागू गर्नका लागि दस नगरपालिकाहरूलाई निम्न सुझावहरू छन् । यी कार्यहरूले स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र भित्र महिला यौनकर्मीहरू जस्ता सीमान्तकृत समूह सहित सबै महिलाहरूको सुरक्षा र संरक्षण सुनिश्चित गर्नेमा सहयोग पुग्ने लक्ष्य छ ।

१. हाल लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति नभएका नौ स्थानीय सरकारहरूलाई सो नीति विकास गर्न वा अनुमोदन गर्न सुझाव छ । साथै तयार गरीने नयाँ नीतिमा यौनकर्मीहरू जस्ता सीमान्तकृत समूहहरूले सामना गर्ने विविध आवश्यकता र चुनौतीहरूलाई सम्बोधन गरियोस् । साथै, प्रदेश स्तरमा लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति भए, सोही अन्तर्गत आफ्ना नीतिहरू तयार गर्ने प्रोत्साहन गरिन्छ । यसले आफ्नो क्षेत्रभरि लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रवर्द्धन गर्न एकीकृत र व्यापक प्रयास सुनिश्चित गर्दछ ।

१.१ हाल लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति भएका बुढानिलकण्ठ नगरपालिकालाई आफ्ना विद्यमान नीतिहरूको विस्तृत समीक्षा र यदि सकेमा अपडेट गर्न सिफारिस गरिन्छ । यस प्रक्रियाले सो नीति आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेका समुदायले विशेष गरी सीमान्तकृत समूहहरू जस्तै महिला यौनकर्मिहरूले सामना गर्ने विविध आवश्यकता र चुनौतीहरू समावेश छ भनि सुनिश्चित गर्नुपर्दछ ।

२. हाल, सबै दसवटा स्थानिय तहमा लैङ्गिक हिंसा रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्ने विशेष नीतिहरूको अभाव छ । यसबाहेक, कार्यस्थलमा हुने हिंसा र उत्पीडनलाई रोक्न नीति, तथा स्थानिय सरकारको सीमान्तकृत समूहहरू सहित सम्पूर्ण सेवाग्राहीहरूका लागि गैर-भेदभावपूर्ण नीति छैन । सबैलाई सीमान्तकृत समूहलाई पनि मध्य नजर गर्दै यी नीतिहरूको तर्जुमा र कार्यान्वयनलाई प्राथमिकता दिन सुझाव गरिन्छ ।

३. लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरणका लागि वार्षिक कार्यक्रमहरू नीतिमा आधारित रणनीतिका आधारमा बनाउन र कार्यान्वयन गर्न सल्लाह गरिन्छ । यी पहलहरू लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति, लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध नीति, कार्यस्थलमा हिंसा तथा उत्पीडन रोकथाम नीति, र गैर-भेदभावपूर्ण नीतिहरूमा आधारित भई तयार गर्न जरुरी छ । सीमान्तकृत समूहका अधिकारको संरक्षणमा विशेष जोड दिनुपर्छ । यी कार्यक्रमहरूमा श्रोत र कोष विनियोजन गर्नाले प्रभावकारी रूपमा लैङ्गिक हिंसालाई सम्बोधन र कम गर्न, समावेशीता सुनिश्चित गर्न र स्थानिय सरकारका सेवाहरूमा समानता र गैर-भेदभावका सिद्धान्तहरूलाई समर्थन गर्नेछ ।

३.१ वडाका निर्वाचित सदस्यहरू, कर्मचारी सदस्यहरू, गैरसरकारी संस्थाहरू र सेवाग्राहीहरूसँगको बलियो साभेदारीमा यी नीतिहरू र वार्षिक कार्यक्रमहरू विकास गर्न सिफारिस गरिएको छ । यो समावेशी नितिले समुदायका विविध आवाज र अनुभवहरूलाई मान्यता दिने मात्र होइन, नीति र कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिता र सान्दर्भिकतालाई पनि सुनिश्चित गर्नेछ ।

३.२. नीति, रणनीति र कार्यक्रमहरूको विकास गर्दा, लैङ्गिक हिंसा रोकथाम तथा अन्त्य गर्ने पहिचान गरीएका प्रमुख चुनौती र अवरोधहरूलाई सम्बोधन गरीनु पर्दछ । यसमा महिला विरुद्ध हुने व्यवहारिक भेदभाव हटाउन, विकसित नीतिहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने र लैङ्गिक समानतामा बाधा पुऱ्याउने खालका अशिक्षा र सामाजिक मुल्य र मान्यताहरूलाई न्यूनीकरण गर्न लगानी गर्नु पर्दछ । लैङ्गिक हिंसालाई रोक्न र सम्बोधन गर्न प्रमाण-आधारित रणनीति तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनुपर्छ । जस्तै लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरू सम्बोधन गर्न मानव अधिकार-केन्द्रित दृष्टिकोण अपनाउने, प्रभावितहरूको अधिकार र मर्यादाको सम्मान गर्दै मुद्दाहरूलाई संवेदनशीलताका साथ सम्बोधन गरिएको भनी सुनिश्चित गर्ने ।

४. सबै महा/उप/नगरपालिकाले लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका साथै लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी नीतिहरू र कार्यक्रमको विकास र कार्यान्वयनका लागि निर्वाचित सदस्यहरू र कर्मचारीहरूका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने तालीम दिनुपर्दछ । यसले सम्बन्धित सरोकारवालाहरू सचेत, सशक्त र नीति निर्माण प्रक्रियामा सक्रिय रूपमा सहभागी हुन सक्षम छन् भन्ने सुनिश्चित गर्छ ।

५. यस अध्ययनले अनौपचारिक मनोरञ्जन क्षेत्र (जस्तै, डान्स बार, मसाज पार्लर, यौन कार्य, आदि) मा संलग्न महिलाहरूलाई धेरै उत्तरदाताहरूले महिलाहरू भित्र पनि हिंसाको सबैभन्दा जोखिममा रहेको समूहको रूपमा स्वीकार गरेको देखाएको छ । यसबाहेक, ८८% ले यौनकर्मि महिलाहरूले हिंसाको उच्च जोखिमको सामना गर्छन् र ८०% ले उनीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्दा यौन कार्यको प्रवर्द्धनलाई संकेत गर्दै भनेर देखाएको छ । त्यस्तै ५२% ले यौन कार्यलाई नैतिक रूपमा गलत भनि हेर्दैनन् । यसले के देखिन्छ भने, अधिकांश निर्वाचित प्रतिनिधि र कर्मचारीहरूले महिला यौनकर्मिहरू प्रति हुने हिंसालाई बुझेका छन् र यौनकर्मिहरूको सबै प्रकारको हिंसाबाट मुक्त हुने अधिकारको सुरक्षा र संरक्षणलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने देखिन्छ । यसका लागि, महिला यौनकर्मिहरूले सामना गर्ने समस्याहरूप्रति गम्भीरता हुनुपर्ने, उनीहरूप्रति हुने लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति हटाउनु आवश्यक छ । यस समूहको विशेष आवश्यकताहरूलाई सम्बोधन गर्ने खालका स्पष्ट नीतिहरूले महिला यौनकर्मि विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्न मद्दत गर्न सक्छ र अन्ततः सबैका लागि थप समान र सुरक्षित वातावरणमा योगदान पुऱ्याउँछ ।

६. अधिकांश उत्तरदाताहरूले महिला यौनकर्मिहरू हिंसाको उच्च जोखिममा रहेको स्वीकार गरेका छन् । महिला विरुद्ध सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन सम्बन्धी महासन्धि (CEDAW) ले नेपाल सरकारलाई दिइएको सिफारिसहरू अनुरूप आगामी लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति र लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध नीति र कार्यक्रमहरूमा महिला यौनकर्मिहरूलाई हिंसाको उच्च जोखिममा रहेका समूहको रूपमा स्थापित गरी अगाडी बढ्नु आवश्यक छ । यो समावेशी नितिले दिगो विकास लक्ष्य २०३० को Leave no one behind लाई हासिल गर्न पनि सहयोग गर्नेछ ।

परिचय

लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा एक गहिरो जरा गाडिएर बसेको विश्वव्यापी मुद्दा हो जसले भौगोलिक सीमा र सामाजिक-आर्थिक स्तरहरू हेर्दैन । लिङ्गमा आधारित हिंसामा शारीरिक, यौन, मनोवैज्ञानिक र आर्थिक हिंसा समावेश हुन्छ । लैङ्गिक हिंसाको व्यापक परिप्रेक्ष्यमा, महिला यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसाले सीमान्तकृत समूहलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ ।

यौन कार्य भनेको पैसा वा कुनै मूल्यवान चीजको लागि यौन सेवाहरू दिनु हो । यौनकर्मीहरूले यौन कार्य गर्नुका लागि विभिन्न कारणहरू हुन्छन् । कतिपयले अन्य राम्रो कमाई हुने कामहरू नहुँदा रोज्छन् र केहीलाई यो उनीहरूको आय आर्जनको पहिलो रोजाई नहुँदा पनि परिस्थितिले यौन कार्यमा डोर्‍याउँछन् । केहीहरूलाई जबरजस्ती यौन कार्यमा लगाईन्छ – यो मानव बेचबिखन हो, जुन वयस्क यौन कार्यबाट भिन्न हो र धेरै श्रम क्षेत्रहरूमा हुने अपराध हो ।

महिला यौनकर्मीहरूको मानव अधिकार बारम्बार उल्लङ्घन गरिन्छ र हिंसाको उच्च जोखिममा हुन्छन् । उनीहरूले अपराधीकरण तथा सामाजिक रूपमा अपेक्षित यौन व्यवहारको लैङ्गिक मापदण्डहरू पार गरेको कारण सामाजिक लाञ्छना र भेदभावका सामना गर्नुपर्दछ । आदिवासी जनजाती, दलित, एकल महिला, अविवाहित र एचआईभी सङ्क्रमित भएकाले तिनीहरू हिंसाको जोखिममा अझ बढी हुन्छन् । कोभिड -१९ महामारीमा यौनकर्मी महिलाहरू विरुद्ध हुने हिंसा उल्लेखनीय रूपमा बढेकोले पनि यसलाई सम्बोधन गर्ने आवश्यक छ ।

राष्ट्रिय एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण केन्द्र २०१७ ले करिब ५५,००० जति महिला यौनकर्मीहरू रहेको अनुमान गरेको छ । जसमा सबैभन्दा बढी काठमाडौं उपत्यकामा छन् भनिएको छ । विद्यमान कानूनले यौनकर्मीहरूलाई अपराधीकरण गर्दैन । नेपालका कानूनले यौनकर्मीहरूको ग्राहकहरूलाई तथा अन्य तेश्रो पार्टीलाई आपराधिक दण्ड लगाउँछ तर यौनकर्मीहरूलाई होइन । तर वयस्कहरूको सहमतिमा हुने यौन कार्यलाई अपराधीकरण गर्ने गरी मानव बेचबिखनलाई नियन्त्रणका लागि बनाउने कानूनहरूसँगै व्याख्या गर्दा यौनकर्मीहरू सबै प्रकारको हिंसाको चपेटामा परेका छन् ।

नीति निर्माताहरूद्वारा जन स्वास्थ्य र मानवअधिकारको प्राथमिकताका रूपमा आम जनमानसमा हुने हिंसाको सम्बोधन भएता पनि यौन कार्यको सन्दर्भ भित्र र बाहिर यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई राष्ट्रिय एजेन्डाहरूमा बारम्बार बेवास्ता गरिएको छ । अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकारका सन्धिहरूमा उल्लिखित आधारभूत सिद्धान्तहरू र कानुनी संरक्षणहरूले समानता, भेदभाव र हिंसाबाट स्वतन्त्रता र न्यायमा समान पहुँच जस्ता महत्वपूर्ण पक्षहरूलाई समेट्छ । यी अधिकारहरू यौनकर्मीहरूको हकमा पनि स्पष्ट रूपमा विस्तार गर्नुपर्छ । दुर्भाग्यवश वर्तमान कानून र नीतिहरूले यौनकर्मीहरूको समानता र गैर-भेदभावको अधिकारलाई सम्मान, संरक्षण र परिपूर्ति गर्न असफल भएका छन् ।

स्थानीय सरकार समुदायहरूको सबैभन्दा नजिकको भएका कारण आफ्ना क्षेत्र भित्रका सम्पूर्ण नागरिकहरूको अधिकारको रक्षाको जिम्मेवार हुन्छन् । सम्पूर्ण नागरिकहरूमा सीमान्तकृत समूहहरू जस्तै यौनकर्मीहरू पनि पर्दछन् । स्थानीय सरकारसँग नीतिहरूको विकास र कार्यान्वयन गर्ने, श्रोतहरूको बाँडफाँड गर्ने र लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध लड्न र प्रभावितहरूलाई सहयोग प्रदान गर्ने रणनीतिहरू बनाउने अधिकार छ । यौनकर्मीहरूले सामना गर्ने चुनौतिहरूको पहिचान गरी तिनीहरू विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गर्न प्रभावकारी रणनीतिहरू विकास गर्नु स्थानीय शासन भित्र पर्दछ । यद्यपि, यो प्रयास संरचनात्मक र सामाजिक दुवै चुनौतीहरूले भरिएको छ, जसले यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसाको पहिचान र प्रभावकारी कारबाहीमा बाधा पुर्‍याउँछ ।

परिचय

६६

जबरजस्ती यौन
कार्यमा लगाईन्छ भने –
त्यो मानव
बेचबिखन हो, जुन
वयस्क यौन कार्यबाट
भिन्न हो र धेरै श्रम
क्षेत्रहरूमा हुने अपराध
हो ।

परिस्थितिगत विश्लेषणका उद्देश्यहरू

- लैङ्गिक हिंसालाई सम्बोधन गर्नका लागि १० वटा स्थानीय सरकारहरूको पहलहरूको विश्लेषण गर्ने ।
- स्थानीय तहमा लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध प्रभावकारी कार्यक्रममा हुने अवरोधहरूको पहिचान गर्ने ।
- यौनकर्मिहरूप्रति स्थानीय सरकारको दृष्टिकोण र धारणा बुझ्न र उनीहरू विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गर्न अवरोधहरूको पहिचान गर्ने ।

यस अध्ययनको प्राथमिक उद्देश्य लैङ्गिक हिंसा र यौनकर्मिहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्न स्थानीय सरकारहरूको प्रयासहरूको बहुआयामिक पक्षहरूमा प्रकाश पार्नु हो । यसले विद्यमान नीति, रणनीति, कार्यक्रम र बजेट विनियोजनका साथै महिला यौनकर्मि लगायत महिला र किशोरीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई पहिचान र प्रभावकारी रूपमा सम्बोधन गर्न स्थानीय सरकारहरूले सामना गर्ने बाधाहरूको अन्वेषण गर्दछ । यसले महिला यौनकर्मिहरूका सम्बन्धमा स्थानीय अधिकारीहरूको दृष्टिकोण र धारणाहरूको पनि जाँच गर्दछ, जसले यौनकर्मिहरू विरुद्धका हिंसालाई सम्बोधन गर्ने नीतिहरू र पहलहरूलाई अपनाउन र प्रभावकारी कार्यान्वयनमा मुख्य चुनौती र अवरोधहरू खडा गर्न सक्दछ ।

यस विषयमा संलग्न जटिलता र अवरोधहरू बुझेर, नीति निर्माताहरू, र सामुदायिक सरोकारवालाहरूलाई यौनकर्मिहरू विरुद्ध हुने हिंसासँग लड्न र स्थानीय तहमा लैङ्गिक समानता हासिल गर्न, प्रमाणमा-आधारित रणनीतिहरूलाई अझ राम्रोसँग सूचित गर्न सकिन्छ । यस विश्लेषणको माध्यमबाट, हामीले सबै व्यक्तिहरूको लागि सुरक्षित र थप सामाजिक समावेशी सिर्जना गर्ने संवादलाई निरन्तरता दिने लक्ष्य राख्दछ ।

अध्ययन क्षेत्र र सहभागीहरूको कुल संख्या : कुल २४० उत्तरदाताहरूले यसमा भाग लिए । यी उत्तरदाताहरूमा स्थानीय सरकारका निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरू र अन्य सम्बन्धित कर्मचारीहरू थिए ।

क्र.स.	प्रदेश	नगरपालिकाहरूको नामावली	सहभागी संख्या
१	बागमती प्रदेश	ललितपुर महानगरपालिका	२५
२		महालक्ष्मी नगरपालिका	२२
३		काठमाडौं महानगरपालिका	३३
४		ढोखा नगरपालिका	२२
५		बुढानिलकान्त नगरपालिका	१८
६		मध्यपुरथिमि नगरपालिका	२०
७	कोशी प्रदेश	विराटनगर महानगरपालिका	२७
८		सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	२६
९		इटहरी उपमहानगरपालिका	२३
१०		धरान उपमहानगरपालिका	२४

डाटा लिने पद्धति : अध्ययनको लागि १४ मुख्य प्रश्न र ८ उप-प्रश्नहरू सहितको एक संरचित प्रश्नावली तयार गरिएको थियो । फिल्ड टोलीले सम्बन्धित स्थानीय सरकारका कार्यालयहरू (महा/उप/नगरपालिका र खनौट गरिएका वडा कार्यालयहरू) मा गई प्रश्नावलीहरू भरिएको थियो । तथ्याङ्कहरूको पूर्णता र शुद्धता सुनिश्चित गर्न प्रत्येक प्रतिक्रियाको समीक्षा गर्दै डाटाको कुनैपनि त्रुटिहरूको लागि राम्ररी चेक जाँच गरियो । सङ्कलन गरिएको डाटालाई डिजिटल ढाँचा (गुगल फारम) मा सजिलो डाटा व्यवस्थापनको लागि स्थानान्तरण गरियो । त्यसपछि थप विश्लेषणको लागि डाटा माइक्रोसफ्ट एक्सेल मा निर्यात गरियो । सम्पूर्ण प्रक्रियामा उत्तरदाताहरूको गोपनीयताको सुनिश्चित गरिएको छ ।

निष्कर्षहरू

ललितपुर महानगरपालिका (२५)

क. वर्तमान स्थिति – लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध नीतिहरू र कार्यक्रमहरू, संगठनात्मक क्षमता

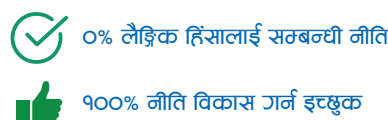
१. १३ (५२%) जनाले यस महानगरपालिकासँग लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति छैन भने ३ (१२%) ले छ र ९ (३६%) जनाले निश्चित नभएको जनाए । महिला तथा बालबालिका शाखाले लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति तयार गर्नका लागि काउन्सिल बैठकबाट चालू आर्थिक वर्षको बजेट विनियोजन गरिएको बताए । २२ उत्तरदाताहरू, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिएनन् वा अनिश्चित थिए, मध्ये २० (९१%) ले सो नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुकता देखाएका छन् ।

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति

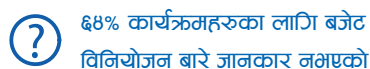
२. यस महानगरपालिकाको लैङ्गिक हिंसालाई सम्बोधन गर्न, कार्यस्थलमा हुने हिंसा र उत्पीडन रोक्न तथा महानगरपालिकाको सीमान्तकृत समूहहरू सहित सम्पूर्ण सेवाग्राहीहरूका लागि गैर-भेदभावपूर्ण नीतिहरू बनाइएको छैन । २१ उत्तरदाताहरू, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिएनन् वा अनिश्चित थिए, मध्ये १००% ले सो नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुकता देखाएका छन् ।

अन्य नीतिहरू

३. आर्थिक वर्ष २०७९/२०८० मा उत्तरदाताहरूबाट लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरण गर्ने १८ वटा प्रतिक्रिया प्राप्त भयो जस्तै सचेतना कार्यक्रमहरू, अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरू, तालिम, महिला सशक्तिकरण कार्यक्रमहरू, लैंगिक-आधारित हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान, प्रशिक्षण, र गैरसरकारी संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा हप्तामा दुई पटक मनोसामाजिक परामर्श प्रदान गरिने आदी । ६४% उत्तरदाताहरू यस्ता कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजनको बारेमा जानकारी नभएको जनाए ।

लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरणका कार्यक्रम तथा बजेट

४. उत्तरदाताहरूका अनुसार ६८% निर्वाचित सदस्यहरू र ६४% कर्मचारीहरू लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रक्रियामा तालिम प्राप्त छन् ।

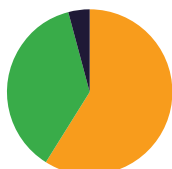
लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तालिम प्राप्त

ख. लैङ्गिक हिंसाको पहिचान र प्रभावकारी प्रतिक्रियाका लागि प्रमुख चुनौतीहरू

१. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको लागि चुनौतीहरू :

२७ प्राप्त प्रतिक्रिया

५९% महिला विरुद्ध हुने व्यवहारिक भेदभाव उन्मूलन गर्न असक्षमता

३७% लैङ्गिक भेदभाव र हिंसालाई बढावा दिने सामाजिक संरचना, नृत्त्यमान्यता र मापदण्डहरू

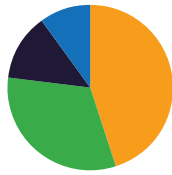

४% लैङ्गिक समानतालाई देखाउन अपर्याप्त तथ्यांक

२. लैङ्गिक हिंसाको प्राथमिक कारणहरू:

३१ प्राप्त
प्रतिक्रिया

४५% सामाजिक मूल्य र मान्यताहरू

३२% निरक्षरता

१३% गरीबी

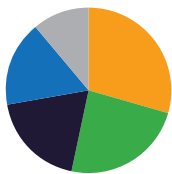

१०% नीति र कानुनी ढाँचा सहित अर्थिक, राजनीतिक र सामाजिक कारकहरू र प्रणालीहरू

३. लैङ्गिक हिंसालाई रोक्ने र सम्बोधन गर्ने कार्यक्रमहरू:

५४ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३०% सचेतना कार्यक्रमहरू

२४% महिला सशक्तिकरणका पहल

१९% नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन

१७% नयाँ नीति तथा कार्यक्रमको विकास

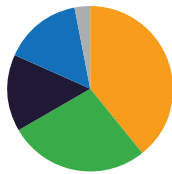

११% पुनर्स्थापना कार्यक्रम

४. लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरू व्यवस्थापन गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कारकहरू :

३३ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३९% गोपनीयता

२७% समान रूपमा व्यवहार

१५% मानव अधिकारको दृष्टिकोणबाट दर्ता भएका सबै मुद्दाहरूलाई सम्बोधन

१५% हिंसा प्रभावितहरू केन्द्रित दृष्टिकोण

३% सक्रिय रूपले सुन्ने र बुझ्ने

ग. महिला यौनकर्मी र उनीहरूमाथि हुने हिंसाप्रतिको दृष्टिकोण र धारणा :

१. महिला यौनकर्मीहरूप्रति दृष्टिकोण : महिलाहरू मित्र पनि हिंसाको सबैभन्दा बढि जोखिममा अनौपचारिक मनोरञ्जन क्षेत्र (जस्तै, डान्स बार, मसाज पार्लर, यौन कार्य आदि) मा संलग्न महिलाहरू (३६%) हुन्छन् भने । अरुमा महिला घरेलु कामदार (३२%), दैनिक महिला ज्याला मजदुर (२४%) र गृहिणी महिलाहरू (८%) हिंसाको जोखिममा छन् भने । १५ (६०%) उत्तरदाताहरूले यौन कार्यलाई अनैतिक ठाने, जबकि १० (४०%) ले नैतिक । साथै १६ (६४%) जनाले यौनकर्मी महिलालाई हिंसाको उच्च जोखिममा हुन्छन् भने । थप रूपमा ६८% ले महिला यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन भनी औल्याए ।

२५ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३६% डान्स बार, मसाज पार्लरका महिलाहरू

३२% घरेलु कामदार

२४% दैनिक महिला ज्याला मजदुर

८% गृहिणी महिलाहरू

४०% यौन कार्य नैतिक

६०% यौन कार्य अनैतिक

१६ (६४%) यौनकर्मी महिला
हिंसाको उच्च जोखिममा

६८% महिला यौनकर्मीहरू
विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन
गर्नु भनेको यौन कार्यको
प्रवर्द्धन गर्नु होइन ।

२. यौनकर्मीहरू विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गर्ने बाधाहरू तथा चुनौतीहरू : कुल प्राप्त २५ प्रतिक्रियाहरू मध्ये, महिला यौनकर्मीहरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी (३६%), स्पष्ट नीति र रणनीतिहरूको अभाव (३२%) र यौनकर्मीहरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति (३२%) लाई बाधाहरू तथा चुनौतीहरूका रूपमा पहिचान गरे ।

२५ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३६% महिला यौनकर्मीहरूले सामना गर्ने
समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको
कमी

३२% स्पष्ट नीति र रणनीतिको अभाव

३२% यौनकर्मीहरू प्रति लाञ्छना र
भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति

काठमाडौं महानगरपालिका (३३)

क. वर्तमान स्थिति – लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध नीतिहरू र कार्यक्रमहरू, संगठनात्मक क्षमता

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति

१. काठमाडौं महानगरपालिकाको लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति छैन । तर १७ (५२%) जनाले सो नीति छ भने । १६ (८०%) उत्तरदाताहरू, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिइएनन् वा अनिश्चित थिए, मध्ये ८ (५०%) ले सो नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुकता देखाए ।

३३ उत्तरदाताहरू

१७ (५२%) छ

१६ (८०%) छैन वा निश्चित नभएको

८ (५०%) नीति विकास गर्न इच्छुक

२. यस महानगरपालिकाको लैङ्गिक हिंसालाई सम्बोधन गर्न, कार्यस्थलमा हुने हिंसा र उत्पीडन रोक्न तथा महानगरपालिकाको सीमान्तकृत समूहहरू सहित सम्पूर्ण सेवाग्राहीहरूका लागि गैर-भेदभावपूर्ण नीतिहरू बनाइएको छैन । २३ (७०%) उत्तरदाताहरू, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिइएनन् वा अनिश्चित थिए, मध्ये २१ (९१%) ले सो नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुकता देखाए । विशेष गरी वडा स्तरीय उत्तरदाताहरूबाट, महानगरपालिकाको कुनै पनि नीति निर्माण प्रक्रियामा उनीहरूको संलग्नताको कमी रहेको व्यक्त गरे ।

अन्य नीतिहरू

२३ (७०%) प्रतिक्रिया दिइएनन् वा अनिश्चित

२१ (९१%) १००% नीति विकास गर्न इच्छुक

३. आर्थिक वर्ष २०७९/२०८० मा उत्तरदाताहरूबाट लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरण गर्ने १८ वटा प्रतिक्रिया प्राप्त भयो । १५ (८५%) उत्तरदाताहरूले कार्यक्रमहरूको बारेमा थाहा नभएको जनाए । जानकारी गराएका कार्यक्रमहरूमा लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान, महिला सशक्तिकरण कार्यक्रमहरू, र व्यावसायिक तालिम, अभिमुखीकरणहरू, सेफ हाउसहरू स्थापना गर्न, OCMC लाई समर्थन गर्न, प्रभावित ब्यक्तिहरूका लागि तत्काल प्रतिक्रियाहरूको सुनिश्चित गर्न विभिन्न संस्थाहरूसँगको सहकार्य थियो । २२ (६७%) उत्तरदाताहरूले आफुलाई यस्ता कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजनको बारेमा जानकारी नभएको जनाए ।

लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरणका कार्यक्रम तथा बजेट

१५ (८५%) कार्यक्रमको बारेमा थाहा नभएको

२२ (६६%) कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजन बारे जानकारी नभएको

४. उत्तरदाताहरूका अनुसार २१ (६४%) निर्वाचित सदस्यहरू र १६ (४९%) कर्मचारीहरू लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रक्रियामा तालिम प्राप्त छन् ।

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तालिम प्राप्त

२१ (६४%) निर्वाचित सदस्यहरू

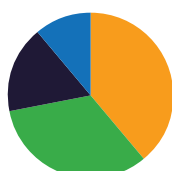
१६ (४९%) कर्मचारीहरू

ख. लैङ्गिक हिंसाको पहिचान र प्रभावकारी प्रतिक्रियाका लागि प्रमुख चुनौतीहरू

१. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको लागि चुनौतीहरू :

४६ प्राप्त प्रतिक्रिया

३२% महिला विरुद्ध हुने व्यवहारिक भेदभाव उन्मूलन गर्न असक्षमता

३३% तयार गरेका नीति र कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको अभाव

१७% लैङ्गिक भेदभाव र हिंसालाई बढावा दिने सामाजिक संरचना, मूल्यमान्यता र मापदण्डहरू

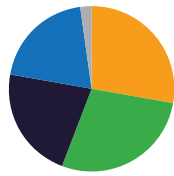

१९% लैङ्गिक समानतालाई देखाउन अपर्याप्त तथ्यांक

२. लैङ्गिक हिंसाको प्राथमिक कारणहरू:

५० प्राप्त
प्रतिक्रिया

२८% निरक्षरता

२८% सामाजिक मूल्य र मान्यताहरू

२२% गरीबी

२०% नीति र कानुनी ढाँचा सहित आर्थिक, राजनीतिक र सामाजिक कारकहरू र प्रणालीहरू

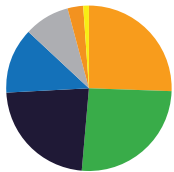

२% अन्य

३. लैङ्गिक हिंसालाई रोक्ने र सम्बोधन गर्ने कार्यक्रमहरू:

७० प्राप्त
प्रतिक्रिया

२६% सचेतना कार्यक्रमहरू

२६% महिला सशक्तिकरणका पहलहरूको महत्व

२३% तयार गरेका नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन

१३% नयाँ नीति तथा कार्यक्रमको विकास

९% कोष विनियोजन

३% पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यक्रम

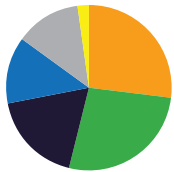

१% अन्य

४. लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरू व्यवस्थापन गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कारकहरू :

५५ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२७% गोपनीयता

२७% मानव अधिकारको दृष्टिकोणबाट दर्ता भएका सबै मुद्दाहरूलाई सम्बोधन

१८% सक्रिय रूपमा सुन्ने र बुझ्ने

१३% हिंसाबाट प्रभावित व्यक्तिहरूलाई भेदभाव नगरी समान रूपमा व्यवहार

१३% हिंसाबाट प्रभावित व्यक्तिहरूलाई भेदभाव नगरी समान रूपमा व्यवहार

२% अन्य

ग. महिला यौनकर्मी र उनीहरूमाथि हुने हिंसाप्रतिको दृष्टिकोण र धारणा :

१. महिला यौनकर्मीहरूप्रति दृष्टिकोण : महिलाहरू भित्र पनि हिंसाको सबैभन्दा बढि जोखिममा अनौपचारिक मनोरञ्जन क्षेत्र (जस्तै, डान्स बार, मसाज पार्लर, यौन कार्य आदि) मा संलग्न महिलाहरू (७३%) हुन्छन् भने । अन्यमा महिला घरेलु कामदार (१२%), दैनिक महिला ज्याला मजदुर (२%) र गृहिणी महिलाहरू (६%) हिंसाको जोखिममा छन् भने । २१ (६४%) उत्तरदाताहरूले यौन कार्यलाई अनैतिक ठाने, जबकि १२ (३६%) ले नैतिक । साथै ३० (२१%) जनाले यौनकर्मी महिलालाई हिंसाको उच्च जोखिममा हुन्छन् भने । थप रूपमा ७२% उत्तरदाताहरूले महिला यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन भनी स्पष्ट पारे ।

३३ प्राप्त
प्रतिक्रिया

६४% यौन कार्य नैतिक

३६% यौन कार्य अनैतिक

३० (२१%) यौनकर्मी महिला हिंसाको उच्च जोखिममा

७३% डान्स बार, मसाज पार्लरका महिलाहरू

१२% घरेलु कामदार

२% दैनिक महिला ज्याला मजदुर

६% गृहिणी महिलाहरू

६४% यौन कार्य नैतिक

३६% यौन कार्य अनैतिक

३० (२१%) यौनकर्मी महिला हिंसाको उच्च जोखिममा

७२% महिला यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन ।

२. यौनकर्मीहरू विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गर्ने बाधाहरू तथा चुनौतीहरू : प्राप्त भएको कुल ४३ प्रतिक्रियाहरू मध्ये, ३२% ले महिला यौनकर्मीहरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी र ३५% यौनकर्मीहरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति तथा २६% ले स्पष्ट नीति र रणनीतिहरूको अभाव चुनौतीको रूपमा पहिचान गरे ।

४३ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३२% महिला यौनकर्मीहरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी

३५% यौनकर्मीहरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति

२६% स्पष्ट नीति र रणनीतिको अभाव

ठोखा नगरपालिका (२२)

क. वर्तमान स्थिति – लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध नीतिहरू र कार्यक्रमहरू, संगठनात्मक क्षमता

१. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशी नीतिको मस्यौदा तयार गरिएको तर अन्तिम रूप दिन बाँकी भएको जानकारी ठोखा नगरपालिकाको महिला र बालबालिका शाखाले दिएको छ । यद्यपि, २२ (१००%) उत्तरदाताहरूले, नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित थिए, भने १००% ले सो नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुकता देखाए ।

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति

२२ उत्तरदाताहरू

१००% नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित

१००% नीति विकास गर्न इच्छुक

२. यस नगरपालिकाको लैङ्गिक हिंसालाई सम्बोधन गर्न, कार्यस्थलमा हुने हिंसा र उत्पीडन रोक्न तथा महानगरपालिकाको सीमान्तकृत समूहहरू सहित सम्पूर्ण सेवाग्राहीहरूका लागि गैर-भेदभावपूर्ण नीतिहरू बनाइएको छैन । २१ (९०%) उत्तरदाताहरू, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित थिए, मध्ये १९ (९०%) ले सो नीतिहरूको विकास गर्न आफ्नो तत्परता व्यक्त गरे ।

अन्य नीतिहरू

२१ (९०%) नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित

१९ (९०%) नीति विकास गर्न इच्छुक

३. आर्थिक वर्ष २०७९/२०८० मा उत्तरदाताहरूबाट लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरण गर्ने २६ वटा प्रतिक्रिया प्राप्त भयो । जस्तै, सचेतना कार्यक्रमहरू, अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरू, महिला समूहहरूका लागि सचेतना कार्यक्रमहरू, विभिन्न संस्थाहरूसँग समन्वय, प्रशिक्षण सत्र, कार्यशाला, होर्डिङ बोर्ड प्रदर्शन, पर्चा वितरण, र शिक्षक तालिममा लैङ्गिक हिंसा समावेश, अभिभावक र विद्यार्थीहरूको लागि अभिमुखीकरण । १५ (६८%) जनाले यस्ता कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजनको बारेमा जानकारी नभएको जनाए ।

लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरणका कार्यक्रम तथा बजेट

२६ प्राप्त प्रतिक्रिया

१५ (६८%) कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजन बारे जानकारी नभएको

४. उत्तरदाताहरूका अनुसार ७ (३२%) निर्वाचित सदस्यहरू र ७ (३२%) कर्मचारीहरू मात्र लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रक्रियामा तालिम प्राप्त छन् ।

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तालिम प्राप्त

७ (३२%) निर्वाचित सदस्यहरू

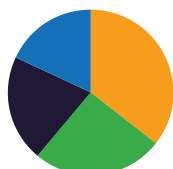
७ (३२%) कर्मचारीहरू

ख. लैङ्गिक हिंसाको पहिचान र प्रभावकारी प्रतिक्रियाका लागि प्रमुख चुनौतीहरू

१. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको लागि चुनौतीहरू :

३९ प्राप्त प्रतिक्रिया

३६% तयार गरेका नीति र कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको अभाव

२६% महिला विरुद्धको व्यवहारिक भेदभाव हटाउन असक्षमता

२१% लैङ्गिक भेदभाव र हिंसालाई बढावा दिने सामाजिक संरचना, मूल्यमान्यता र मापदण्डहरू

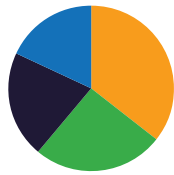

१७% लैङ्गिक समानतालाई देखाउन अपर्याप्त तथ्यांक

२. लैङ्गिक हिंसाको प्राथमिक कारणहरू :

३८ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२६% सामाजिक मूल्य र मान्यताहरू

२६% निरक्षरता

२४% गरीबी

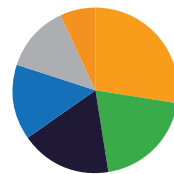

२४% नीति, राजनीति र सामाजिक कारण

३. लैङ्गिक हिंसालाई रोक्ने र सम्बोधन गर्ने कार्यक्रमहरू:

६१ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२८% सचेतना कार्यक्रमहरू

२०% नयाँ नीति तथा कार्यक्रमको विकास

१८% तयार गरेका नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन

१५% पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यक्रम

१३% महिला सशक्तिकरणका पहल

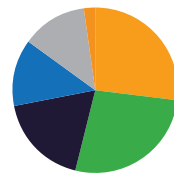

७% कोष विनियोजन

४. लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरू व्यवस्थापन गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कारकहरू :

५१ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२९% मानव अधिकारको दृष्टिकोणबाट दर्ता भएका सबै मुद्दाहरूलाई सम्बोधन

२४% गोपनीयता

२०% सक्रिय रूपले सुन्ने र बुझ्ने

१६% हिंसाबाट प्रभावित व्यक्तिहरूलाई भेदभाव नगरी समान रूपमा व्यवहार

८% हिंसा प्रभावितहरू केन्द्रित दृष्टिकोण

४% अन्य

५. महिला यौनकर्मी र उनीहरूमाथि हुने हिंसाप्रतिको दृष्टिकोण र धारणा :

१. महिला यौनकर्मीहरूप्रति दृष्टिकोण : महिलाहरू भित्र पनि हिंसाको सबैभन्दा बढि जोखिममा अनौपचारिक मनोरञ्जन क्षेत्र (जस्तै, डान्स बार, मसाज पार्लर, यौन कार्य आदि) मा संलग्न महिलाहरू (५४%) हुन्छन् भने । अन्यमा महिला घरेलु कामदार (२३%) र दैनिक महिला ज्याला मजदुर (२३%) हिंसाको जोखिममा छन् भने । १४ (६४%) उत्तरदाताहरूले यौन कार्यलाई अनैतिक ठाने, जबकि ८ (३६%) ले नैतिक । साथै २१ (९५%) जनाले यौनकर्मी महिलालाई हिंसाको उच्च जोखिममा हुन्छन् भने । थप रूपमा २० (९१%) उत्तरदाताहरूले महिला यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन भने ।

२२ प्राप्त
प्रतिक्रिया

५४% डान्स बार, मसाज पार्लरका महिलाहरू

२३% घरेलु कामदार

२३% दैनिक महिला ज्याला मजदुर

८ (३६%) यौन कार्य नैतिक

१४ (६४%) यौन कार्य अनैतिक

२१ (९५%) यौनकर्मी महिला हिंसाको उच्च जोखिममा

२० (९१%) महिला यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन ।

२. यौनकर्मीहरू विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गर्ने बाधाहरू

तथा चुनौतीहरू : कुल प्राप्त ३५ प्रतिक्रियाहरू मध्ये, महिला यौनकर्मीहरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी (३७%), यौनकर्मीहरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति (३१%) तथा स्पष्ट नीति र रणनीतिहरूको अभाव (३१%) मुख्य बाधाको रूपमा पहिचान गरे ।

३५ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३७% महिला यौनकर्मीहरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी

३१% यौनकर्मीहरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति

३१% स्पष्ट नीति र रणनीतिको अभाव

बुढानीलकण्ठ नगरपालिका (१८)

क. वर्तमान स्थिति – लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध नीतिहरू र कार्यक्रमहरू, संगठनात्मक क्षमता

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति

१. बुढानीलकण्ठ नगरपालिकाले लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशी नीति तर्जुमा गरेको छ । तर ७ (३९%) उत्तरदाताहरूलाई थाहा नभएको जनाए ।

१८ उत्तरदाताहरू

७ (३९%) थाहा नभएको

२. यस नगरपालिकाको लैङ्गिक हिंसालाई सम्बोधन गर्न, कार्यस्थलमा हुने हिंसा र उत्पीडन रोक्न तथा नगरपालिकाको सीमान्तकृत समूहहरू सहित सम्पूर्ण सेवाग्राहीहरूका लागि गैर-भेदभावपूर्ण नीतिहरू बनाइएको छैन । १५ (१००%) उत्तरदाताहरू, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित थिए, सो नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुकता देखाए ।

अन्य नीतिहरू

१५ (१००%) प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित

१००% नीति विकास गर्न इच्छुक

३. आर्थिक वर्ष २०७९/२०८० मा उत्तरदाताहरूबाट लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरण गर्ने १३ वटा प्रतिक्रिया प्राप्त भयो । जस्तै महिला हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियानको कार्यक्रम, महिला सशक्तिकरण पहल र अन्तरक्रिया कार्यक्रम, विशेष गरी महिला समूहहरूलाई लक्षित गर्ने सचेतना अभियानहरू, प्रभावकारी क्षेत्रहरूको अनुगमन र अवलोकन जस्ता कार्यक्रमहरू, त्यस्तै पुर्नस्थापना कार्यक्रमहरू र कोषको स्थापना । १५ (८३%) उत्तरदाताहरू यस्ता कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजनको बारेमा जानकारी नभएको जनाए ।

लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरण

१३ प्राप्त प्रतिक्रिया

१५ (८३%) कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजन बारे जानकारी नभएको

४. उत्तरदाताहरूका अनुसार ११ (६१%) निर्वाचित सदस्यहरू र १२ (६७%) कर्मचारीहरू लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रक्रियामा तालिम प्राप्त छन् ।

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तालिम प्राप्त

११ (६१%) निर्वाचित सदस्यहरू

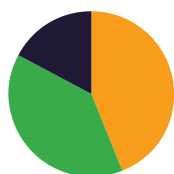
१२ (६७%) कर्मचारीहरू

ख. लैङ्गिक हिंसाको पहिचान र प्रभावकारी प्रतिक्रियाका लागि प्रमुख चुनौतीहरू

१. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको लागि चुनौतीहरू :

१८ प्राप्त प्रतिक्रिया

४८% महिला विरुद्धको व्यवहारिक भेदभाव हटाउन असक्षमता

३९% लैङ्गिक भेदभाव र हिंसालाई बढावा दिने सामाजिक संरचना, मूल्यमान्यता र मापदण्डहरू

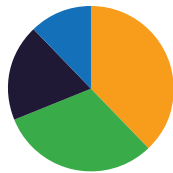

१७% तयार गरेका नीति र कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको अभाव

२. लैङ्गिक हिंसाको प्राथमिक कारणहरू :

२६ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३८% सामाजिक मूल्य र मान्यताहरू

३१% निरक्षरता

१९% नीति र कानुनी ढाँचा सहित आर्थिक, राजनीतिक र सामाजिक कारकहरू र प्रणालीहरू

१२% गरीबी

३. लैङ्गिक हिंसालाई रोक्ने र सम्बोधन गर्ने कार्यक्रमहरू:

४० प्राप्त
प्रतिक्रिया

२८% नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन

२३% सचेतना कार्यक्रमहरू

२०% महिला सशक्तिकरणका कार्यक्रमहरू

१५% नयाँ नीति तथा कार्यक्रमको विकास

१०% कोष विनियोजन

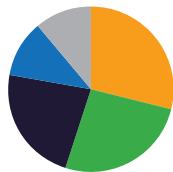

५% पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यक्रम

४. लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरू व्यवस्थापन गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कारकहरू :

३५ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२९% हिंसाबाट प्रभावित व्यक्तिहरूलाई भेदभाव नगरी समान रूपमा व्यवहार

२६% गोपनीयता

२३% मानव अधिकारको दृष्टिकोणबाट दर्ता भएका सबै मुद्दाहरूलाई सम्बोधन

१९% सक्रिय रूपमा सुन्ने र बुझ्ने

१९% हिंसा प्रभावितहरू केन्द्रित दृष्टिकोण

ज. महिला यौनकर्मी र उनीहरूमाथि हुने हिंसाप्रतिको दृष्टिकोण र धारणा :

१. महिला यौनकर्मीहरूप्रति दृष्टिकोण : महिलाहरू मित्र पनि हिंसाको सबैभन्दा बढि जोखिममा अनौपचारिक मनोरञ्जन क्षेत्र (जस्तै, डान्स बार, मसाज पार्लर, यौन कार्य आदि) मा संलग्न महिलाहरू (६१%) हुन्छन् भने । अन्यमा महिला घरेलु कामदार (२२%) र दैनिक महिला ज्याला मजदुर (११%) तथा गृहिणीहरू (६%) हिंसाको जोखिममा छन् भने । १० (५६%) उत्तरदाताहरूले यौन कार्यलाई अनैतिक ठाने, जबकि ८ (४४%) ले नैतिक । साथै १४ (७८%) जनाले यौनकर्मी महिलालाई हिंसाको उच्च जोखिममा हुन्छन् भने । थप रूपमा १४ (७८%) उत्तरदाताहरूले महिला यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन भनी स्पष्ट पारे ।

१८ प्राप्त
प्रतिक्रिया

६१% डान्स बार, मसाज पार्लरका महिलाहरू

२२% घरेलु कामदार

११% दैनिक महिला ज्याला मजदुर

६% गृहिणी महिलाहरू

८ (४४%) यौन कार्य नैतिक

१० (५६%) यौन कार्य अनैतिक

१४ (७८%) यौनकर्मी महिला हिंसाको उच्च जोखिममा

१४ (७८%) महिला यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन ।

२. यौनकर्मीहरू विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गर्ने बाधाहरू तथा चुनौतीहरू : कुल प्राप्त २३ प्रतिक्रियाहरू मध्ये, ३९% जनाले महिला यौनकर्मीहरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी, ३५% जनाले यौनकर्मीहरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति तथा २६% ले स्पष्ट नीति र रणनीतिहरूको अभावलाई मुख्य बाधाको रूपमा पहिचान गरे ।

२३ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३९% महिला यौनकर्मीहरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी

३५% यौनकर्मीहरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति

२६% स्पष्ट नीति र रणनीतिको अभाव

महालक्ष्मी नगरपालिका (२२)

क. वर्तमान स्थिति – लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध नीतिहरू र कार्यक्रमहरू, संगठनात्मक क्षमता

१. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशी नीतिको मस्यौदा तयार गरेको तर स्वीकृत हुन बाँकी रहेको छ । २२ उत्तरदातामध्ये एक जनालाई मात्रै यसबारे जानकारी रहेको देखिएको छ ।

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति

२२ उत्तरदाताहरू

१ जना मात्र जानकारी

२. यस नगरपालिकाको लैङ्गिक हिंसालाई सम्बोधन गर्न, कार्यस्थलमा हुने हिंसा र उत्पीडन रोक्न तथा नगरपालिकाको सीमान्तकृत समूहहरू सहित सम्पूर्ण सेवाग्राहीहरूका लागि गैर-भेदभावपूर्ण नीतिहरू बनाइएको छैन । २२ (१००%) उत्तरदाताहरू, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित थिए, सो नीतिहरूको विकास गर्न आफ्नो तत्परता व्यक्त गरे ।

अन्य नीतिहरू

२२ (१००%) प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित

१००% नीति विकास गर्न इच्छुक

३. आर्थिक वर्ष २०७९/२०८० मा उत्तरदाताहरूले लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरण गर्ने ७ वटा विभिन्न पहलहरू भईरहेका पहिचान गरे, जस्तै १६ दिनको अभियानको कार्यक्रम, अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरू, लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी सचेतना पहलहरू । २० (९१%) उत्तरदाताहरू यस्ता कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजनको बारेमा जानकारी नभएको जनाए ।

लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरण

२० (९१%) कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजन बारे जानकारी नभएको

४. उत्तरदाताहरूका अनुसार ९ (४१%) निर्वाचित सदस्यहरू र ७ (३२%) कर्मचारीहरू लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रक्रियामा तालिम प्राप्त छन् ।

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तालिम प्राप्त

९ (४१%) निर्वाचित सदस्यहरू

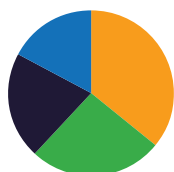
७ (३२%) कर्मचारीहरू

ख. लैङ्गिक हिंसाको पहिचान र प्रभावकारी प्रतिक्रियाका लागि प्रमुख चुनौतीहरू

१. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको लागि चुनौतीहरू :

४२ प्राप्त प्रतिक्रिया

३६% तयार गरेका नीति र कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको अभाव

२६% महिला विरुद्धको व्यवहारिक भेदभाव हटाउन असक्षमता

२१% लैङ्गिक भेदभाव र हिंसालाई बढावा दिने सामाजिक संरचना, मूल्यमान्यता र मापदण्डहरू

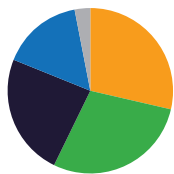

१७% लैङ्गिक समानतालाई देखाउन अपर्याप्त तथ्यांक

२. लैङ्गिक हिंसाको प्राथमिक कारणहरू :

३८ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२९% सामाजिक मूल्य र मान्यताहरू

२९% निरक्षरता

२४% जारीबी

१६% नीति, राजनीति र सामाजिक कारण र प्रणाली

३% अन्य

३. लैङ्गिक हिंसालाई रोक्ने र सम्बोधन गर्ने कार्यक्रमहरू:

५५ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२४% सचेतना कार्यक्रमहरू

२४% महिला सशक्तिकरणका पहल

१८% नयाँ नीति तथा कार्यक्रमको विकास

१५% नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन

९% कोष विनियोजन

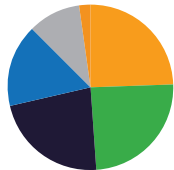

९% पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यक्रम

४. लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरू व्यवस्थापन गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कारकहरू :

४९ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२४% सक्रिय रूपमा सुन्ने र बुझ्ने

२४% गोपनीयता

२२% हिंसाबाट प्रभावित व्यक्तिहरूलाई भेदभाव नगरी समान रूपमा व्यवहार

१६% मानव अधिकारको दृष्टिकोणबाट दर्ता भएका सबै मुद्दाहरूलाई सम्बोधन

१०% हिंसा प्रभावितहरू केन्द्रित दृष्टिकोण

२% अन्य

५. महिला यौनकर्मी र उनीहरूमाथि हुने हिंसाप्रतिको दृष्टिकोण र धारणा :

१. महिला यौनकर्मीहरूप्रति दृष्टिकोण : महिलाहरू भित्र पनि हिंसाको सबैभन्दा बढि जोखिममा अनौपचारिक मनोरञ्जन क्षेत्र (जस्तै, डान्स बार, मसाज पार्लर, यौन कार्य आदि) मा संलग्न महिलाहरू (५०%) हुन्छन् भने । अन्यमा महिला घरेलु कामदार (३२%) र दैनिक महिला ज्याला मजदुर (१४%) र गृहिणी (४%) हिंसाको जोखिममा छन् भने । १२ (५५%) उत्तरदाताहरूले यौन कार्यलाई अनैतिक ठाने, जबकि १० (४५%) ले नैतिक । साथै १८ (८२%) जनाले यौनकर्मी महिलाहरूलाई हिंसाको उच्च जोखिममा हुन्छन् भने । थप रूपमा १७ (७७%) उत्तरदाताहरूले महिला यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन भने ।

२२ प्राप्त
प्रतिक्रिया

५०% डान्स बार, मसाज पार्लरका महिलाहरू

३२% घरेलु कामदार

१४% दैनिक महिला ज्याला मजदुर

४% गृहिणी महिलाहरू

१० (४५%) यौन कार्य नैतिक

१२ (५५%) यौन कार्य अनैतिक

८ (८२%) यौनकर्मी महिला हिंसाको उच्च जोखिममा

१७ (७७%) महिला यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन ।

२. यौनकर्मीहरू विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गर्ने बाधाहरू

तथा चुनौतीहरू : कुल प्राप्त ३० प्रतिक्रियाहरू मध्ये, ४३% ले यौनकर्मीहरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति, ३०% ले महिला यौनकर्मीहरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी तथा २७% ले स्पष्ट नीति र रणनीतिहरूको अभावलाई मुख्य बाधाको रूपमा पहिचान गरे ।

३० प्राप्त
प्रतिक्रिया

४३% यौनकर्मीहरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति

३०% महिला यौनकर्मीहरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी

२७% स्पष्ट नीति र रणनीतिको अभाव

मध्यपुरथिमी नगरपालिका (२०)

क. वर्तमान स्थिति – लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध नीतिहरू र कार्यक्रमहरू, संगठनात्मक क्षमता

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति

१. मध्यपुरथिमी नगरपालिकाको लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशी नीति तर्जुमा भइसकेको छ तर नगर परिषद्बाट स्वीकृतिको पर्सिइमा भएको जानकारी भयो । १५ (७५%) ले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित थिए ।

१५ (७५%) प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित

२. यस नगरपालिकाको लैङ्गिक हिंसालाई सम्बोधन गर्न, कार्यस्थलमा हुने हिंसा र उत्पीडन रोक्न तथा महानगरपालिकाको सीमान्तकृत समूहहरू सहित सम्पूर्ण सेवाग्राहीहरूका लागि गैर-भेदभावपूर्ण नीतिहरू बनाएको छैन । १९ (९५%) उत्तरदाताहरू, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित थिए, मध्ये १८ (९५%) ले सो नीतिहरूको विकास गर्न इच्छा व्यक्त गरे ।

अन्य नीतिहरू

१९ (९५%) प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित
१८ (९५%) नीति विकास गर्न इच्छुक

३. आर्थिक वर्ष २०७९/२०८० मा उत्तरदाताहरूले लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरण गर्ने १४ विभिन्न पहलहरू भईरहेका जानकारी दिए भने ६०% लाई कार्यक्रमहरूको बारेमा थाहा नभएको जनाए । उल्लेख गराएका कार्यक्रमहरूमा हिंसा न्यूनीकरण नीति तर्जुमा, लैङ्गिक हिंसा मामिलाहरू व्यवस्थापन गर्न संस्थागत संरचनाको स्थापना, लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावितहरूका लागि विशेष कोषको व्यवस्था, लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान, अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरू व्यक्त गरेका छन् । १४ (७०%) उत्तरदाताहरूले आफूलाई यस्ता कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजनको बारेमा जानकारी नभएको जनाए ।

लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरणका कार्यक्रम तथा बजेट

६०% कार्यक्रमहरूको बारेमा थाहा नभएको
१४ (७०%) कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजन बारे जानकारी नभएको

४. उत्तरदाताहरूका अनुसार ८ (४०%) निर्वाचित सदस्यहरू र ११ (५५%) कर्मचारीहरू लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रक्रियामा तालिम प्राप्त छन् । उत्तरदाताहरूसँगको कुराकानीले लैङ्गिक हिंसाका मुद्दाहरू मुख्य रूपमा महिला निर्वाचित सदस्यहरूको मात्र चासोको विषय हुनुपर्छ भन्ने साझा धारणा देखियो ।

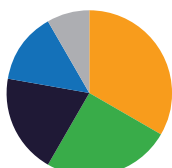
लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तालिम प्राप्त

८ (४०%) निर्वाचित सदस्यहरू
११ (५५%) कर्मचारीहरू

ख. लैङ्गिक हिंसाको पहिचान र प्रभावकारी प्रतिक्रियाका लागि प्रमुख चुनौतीहरू

१. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको लागि चुनौतीहरू :

३६ प्राप्त प्रतिक्रिया

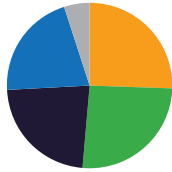

- ३३% लैङ्गिक भेदभाव र हिंसालाई बढावा दिने सामाजिक संरचना, मूल्यमान्यता र मापदण्डहरू
- २५% महिला विरुद्ध हुने व्यवहारिक भेदभाव उन्मूलन गर्न असक्षमता
- १९% तयार गरेका नीति र कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको अभाव
- १८% लैङ्गिक समानतालाई देखाउन अपर्याप्त तथ्यांक
- ८% अन्य

२. लैङ्गिक हिंसाको प्राथमिक कारणहरू:

३९ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२६% निरक्षरता

२६% सामाजिक मूल्य र मान्यताहरू

२३% गरीबी

२१% नीति र कानुनी ढाँचा सहित आर्थिक, राजनीतिक र सामाजिक कारक र प्रणाली

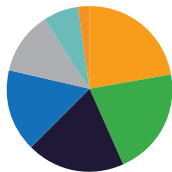

५% अन्य

३. लैङ्गिक हिंसालाई रोक्ने र सम्बोधन गर्ने कार्यक्रमहरू:

५८ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२२% सचेतना कार्यक्रमहरू

२१% तयार गरेका नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन

१९% नयाँ नीति तथा कार्यक्रमको विकास

१७% महिला सशक्तिकरण

१२% कोष विनियोज

७% पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यक्रम

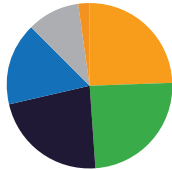

२% अन्य

४. लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरू व्यवस्थापन गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कारकहरू :

८९ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२४% गोपनीयता

२४% सक्रिय रूपमा सुन्ने र बुझ्ने

२२% हिंसाबाट प्रभावित व्यक्तिहरूलाई भेदभाव नगरी समान रूपमा व्यवहार

१६% मानव अधिकारको दृष्टिकोणबाट दर्ता भएका सबै मुद्दाहरूलाई सम्बोधन

१०% हिंसा प्रभावितहरू केन्द्रित दृष्टिकोण

२% अन्य

ग. महिला यौनकर्म र उनीहरूमाथि हुने हिंसाप्रतिको दृष्टिकोण र धारणा :

१. महिला यौनकर्महरूप्रति दृष्टिकोण : महिलाहरू भित्र पनि हिंसाको सबैभन्दा बढि जोखिममा अनौपचारिक मनोरञ्जन क्षेत्र (जस्तै, डान्स बार, मसाज पार्लर, यौन कार्य आदि) मा संलग्न महिलाहरू (७५%) हुन्छन् भने । साथै दैनिक महिला ज्याला मजदुर (१५%), महिला घरेलु कामदार (५%), र गृहिणी महिलाहरू (५%) हिंसाको जोखिममा छन् भने । ८ (४०%) उत्तरदाताहरूले यौन कार्यलाई अनैतिक ठाने, जबकि १२ (६०%) ले नैतिक । १६ (८०%) जनाले यौनकर्म महिलाहरूलाई हिंसाको उच्च जोखिममा हुन्छन् भने । थप रूपमा १७ (८५%) ले महिला यौनकर्महरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन भनी स्पष्ट पारे ।

२० प्राप्त
प्रतिक्रिया

७५% डान्स बार, मसाज पार्लरका महिलाहरू

५% घरेलु कामदार

५% गृहिणी महिलाहरू

१५% दैनिक महिला ज्याला मजदुर

१२ (६०%) यौन कार्य नैतिक

८ (४०%) यौन कार्य अनैतिक

१६ (८०%) जनाले यौनकर्म महिलाहरूलाई हिंसाको उच्च जोखिममा

१७ (८५%) ले महिला यौनकर्महरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन

२. यौनकर्महरू विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गर्ने बाधाहरू तथा चुनौतीहरू : प्राप्त भएको कुल ३० प्रतिक्रियाहरू मध्ये, यौनकर्महरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति (८३%), स्पष्ट नीति र रणनीतिहरूको अभाव (३०%) तथा महिला यौनकर्महरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी (२७%) लाई चुनौतीको रूपमा पहिचान गरे ।

३० प्राप्त
प्रतिक्रिया

८३% यौनकर्महरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति

३०% स्पष्ट नीति र रणनीतिको अभाव

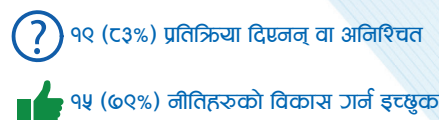
२७% महिला यौनकर्महरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी

इटहरी उपमहानगरपालिका (२३)

क. वर्तमान स्थिति – लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध नीतिहरू र कार्यक्रमहरू, संगठनात्मक क्षमता

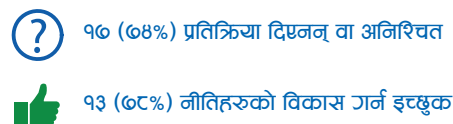
१. इटहरी उपमहानगरपालिकाको लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति छैन । १९ (८३%) उत्तरदाताहरू मध्ये, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिएनन् वा अनिश्चित थिए, १५ (७९%) ले सो नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुकता देखाए ।

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति

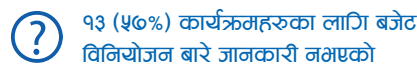
२. यस उपमहानगरपालिकाको लैङ्गिक हिंसासँग सम्बन्धित गर्न, कार्यस्थलमा हुने हिंसा र उत्पीडन रोक्न तथा महानगरपालिकाको सीमान्तकृत समूहहरू सहित सम्पूर्ण सेवाग्राहीहरूका लागि गैर-भेदभावपूर्ण नीतिहरू बनाएको छैन । १७ (७४%) उत्तरदाताहरू, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिएनन् वा अनिश्चित थिए, मध्ये १३ (७८%) ले सो नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुकता देखाए ।

अन्य नीतिहरू

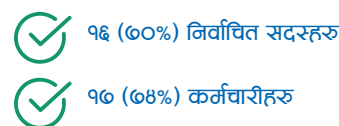
३. आर्थिक वर्ष २०७९/२०८० मा उत्तरदाताहरूले लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरण गर्ने उद्देश्यले २२ विभिन्न पहलहरूका बारेमा जानकारी दिए । जस्तै महिला हिंसा न्यूनीकरणका लागि सचेतना कार्यक्रम, डाटा सङ्कलन, बालमैत्री पहल, लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण लेखा परीक्षण तथा नीति तर्जुमा आदी थियो । १३ (५७%) उत्तरदाताहरूले यस्ता कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजनको बारेमा जानकारी दिनुभयो ।

लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरणका कार्यक्रम तथा बजेट

४. उत्तरदाताहरूका अनुसार १६ (७०%) निर्वाचित सदस्यहरू र १७ (७४%) कर्मचारीहरू लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रक्रियामा तालिम प्राप्त छन् ।

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तालिम प्राप्त

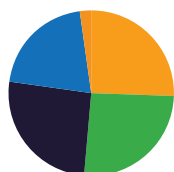

ख. लैङ्गिक हिंसाको पहिचान र प्रभावकारी प्रतिक्रियाका लागि प्रमुख चुनौतीहरू

१. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको लागि चुनौतीहरू :

४७ प्राप्त प्रतिक्रिया

२६% महिला विरुद्ध हुने व्यवहारिक भेदभाव उन्मूलन गर्न असक्षमता

२६% तयार गरेका नीति र कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको अभाव

२६% लैङ्गिक भेदभाव र हिंसासँग सम्बन्धित बढावा दिने सामाजिक संरचना, मूल्यमान्यता र मापदण्डहरू

२९% लैङ्गिक समानतालाई देखाउन अपर्याप्त तथ्यांक

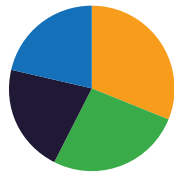

२% अन्य

२. लैङ्गिक हिंसाको प्राथमिक कारणहरू:

६१ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३१% निरक्षरता

२६% नीति र कानुनी ढाँचा सहित आर्थिक, राजनीतिक र सामाजिक कारक र प्रणाली

२१% सामाजिक मूल्य र मान्यताहरू

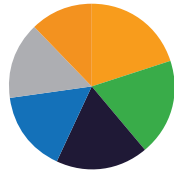

२१% जारीबी

३. लैङ्गिक हिंसालाई रोक्ने र सम्बोधन गर्ने कार्यक्रमहरू:

७४ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२०% सचेतना कार्यक्रमहरू

१९% तयार गरेका नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन

१८% महिला सशक्तिकरण

१६% नयाँ नीति तथा कार्यक्रमको विकास

१५% कोष विनियोजन

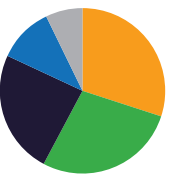

१२% पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यक्रम

४. लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरू व्यवस्थापन गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कारकहरू :

५४ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३०% मानव अधिकारको दृष्टिकोणबाट दर्ता भएका सबै मुद्दाहरूलाई सम्बोधन

२८% हिंसा प्रभावीतलाई भेदभाव नगरी समान रूपमा व्यवहार

२४% सक्रिय रूपमा सुन्नु र बुझ्नु

११% सुन्नु र बुझ्नु पर्ने

७% हिंसा प्रभावितहरू केन्द्रित दृष्टिकोण

ग. महिला यौनकर्मी र उनीहरूमाथि हुने हिंसाप्रतिको दृष्टिकोण र धारणा :

१. महिला यौनकर्मीहरूप्रति दृष्टिकोण : महिलाहरू मित्र पनि हिंसाको सबैभन्दा बढि जोखिममा अनौपचारिक मनोरञ्जन क्षेत्र (जस्तै, डान्स बार, मसाज पार्लर, यौन कार्य आदि) मा संलग्न महिलाहरू (६१%) हुन्छन् भने । साथै महिला घरेलु कामदार (१७%), दैनिक महिला ज्याला मजदुर (१३%) र गृहिणी महिलाहरू (८%) तथा कार्यलयमा कार्यरत महिला कर्मचारी (८%) हिंसाको जोखिममा छन् भने । ८ (३५%) उत्तरदाताहरूले यौन कार्यलाई अनैतिक ठाने, जबकि १५ (६५%) ले नैतिक । साथै २३ (१००%) जनाले यौनकर्मी महिलालाई हिंसाको उच्च जोखिममा हुन्छन् भने । थप रूपमा १८ (७८%) उत्तरदाताहरूले यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन भनी स्पष्ट पारे ।

२३ प्राप्त
प्रतिक्रिया

६१% डान्स बार, मसाज पार्लरका महिलाहरू

१७% घरेलु कामदार

१३% दैनिक महिला ज्याला मजदुर

८% गृहिणी महिलाहरू

१५ (६५%) यौन कार्य नैतिक

८ (३५%) यौन कार्य अनैतिक

२३ (१००%) यौनकर्मी महिला हिंसाको उच्च जोखिममा

१८ (७८%) यौनकर्मीहरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन ।

२. यौनकर्मीहरू विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गर्ने बाधाहरू तथा चुनौतीहरू : प्राप्त कुल ४५ प्रतिक्रियाहरू मध्ये, महिला यौनकर्मीहरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी (३८%), स्पष्ट नीति र रणनीतिहरूको अभाव (३६%) तथा यौनकर्मीहरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति (२७%) लाई चुनौतीको रूपमा पहिचान गरे ।

४५ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३८% महिला यौनकर्मीहरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी

३६% स्पष्ट नीति र रणनीतिको अभाव

२७% यौनकर्मीहरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति

धरान उपमहानगरपालिका (२४)

क. वर्तमान स्थिति – लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध नीतिहरू र कार्यक्रमहरू, संगठनात्मक क्षमता

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति

१. धरान उपमहानगरपालिकाको लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति छैन । १९ (७९%) उत्तरदाताहरू मध्ये, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित थिए, १२ (७३%) ले सो नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुकता देखाए ।

२४ उत्तरदाताहरू

१९ (७९%) प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित
१२ (७३%) नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुकता देखाए

२. यस उपमहानगरपालिकाको लैङ्गिक हिंसासँग सम्बन्धित गर्न, कार्यस्थलमा हुने हिंसा र उत्पीडन रोक्न तथा महानगरपालिकाको सीमान्तकृत समूहहरू सहित सम्पूर्ण सेवाग्राहीहरूका लागि गैर-भेदभावपूर्ण नीतिहरू बनाइएको छैन । तर १६ (६७%) ले सम्बन्धित नीतिहरू उपलब्ध छ भनी विश्वास गरेका छन् ।

अन्य नीति

१६ (६७%) नीतिहरू उपलब्ध छ भनी विश्वास गरेका छन्

३. आर्थिक वर्ष २०७९/२०८० मा उत्तरदाताहरूले लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरण गर्ने २४ विभिन्न पहलहरूका बारेमा जानकारी दिए । जस्तै सचेतना अभियानहरू, अन्य संस्थाहरूसँगको सहकार्य, तालिम कार्यक्रमहरू, आय आर्जनका गतिविधिहरू, महिला सशक्तिकरण पहलहरू, र महिला विरुद्ध हुने हिंसा न्यूनीकरणका लागि कोषको स्थापना समावेश गरेका छन् । २४ (१००%) उत्तरदाताहरूले यस्ता कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजनको बारेमा जानकारी दिनुभयो ।

लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरणका कार्यक्रम तथा बजेट

२४ (१००%) कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजनको बारेमा जानकारी नभएको

४. उत्तरदाताहरूका अनुसार २१ (८८%) निर्वाचित सदस्यहरू र २३ (९६%) कर्मचारीहरू लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रक्रियामा तालिम प्राप्त छन् ।

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तालिम प्राप्त

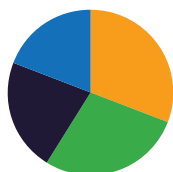
२१ (८८%) निर्वाचित सदस्यहरू
२३ (९६%) कर्मचारीहरू

ख. लैङ्गिक हिंसाको पहिचान र प्रभावकारी प्रतिक्रियाका लागि प्रमुख चुनौतीहरू

१. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको लागि चुनौतीहरू :

३६ प्राप्त प्रतिक्रिया

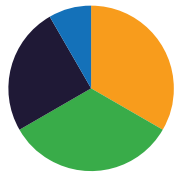

- ३१% तयार गरेका नीति र कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको अभाव
- २८% महिला विरुद्ध हुने व्यवहारिक भेदभाव उन्मूलन गर्न असक्षमता
- २२% लैङ्गिक भेदभाव र हिंसासँग बढावा दिने सामाजिक संरचना, मूल्यमान्यता र मापदण्डहरू
- १९% लैङ्गिक समानतालाई देखाउन अपर्याप्त तथ्यांक

२. लैङ्गिक हिंसाको प्राथमिक कारणहरू:

३७ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३२% निरक्षरता

३२% गरीबी

२८% सामाजिक मूल्य र मान्यताहरू

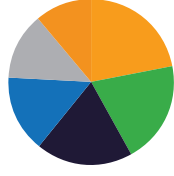

८% कानुनी ढाँचा सहित आर्थिक, राजनीतिक र सामाजिक कारकहरू र प्रणालीहरू

३. लैङ्गिक हिंसालाई रोक्ने र सम्बोधन गर्ने कार्यक्रमहरू:

५४ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२२% महिला सशक्तिकरणका पहल

२०% तयार गरेका नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन

१९% सचेतना कार्यक्रमहरू

१५% कोष विनियोज

१३% नयाँ नीति तथा कार्यक्रमको विकास

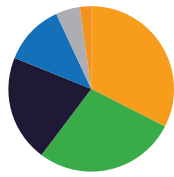

११% पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यक्रम

४. लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरू व्यवस्थापन गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कारकहरू :

४३ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३३% मानव अधिकारको दृष्टिकोणबाट दर्ता भएका सबै मुद्दाहरूलाई सम्बोधन

२७% सक्रिय रूपमा सुन्ने र बुझ्ने

२९% हिंसाबाट प्रभावित व्यक्तिहरूलाई भेदभाव नगरी समान रूपमा व्यवहार

१२% गोपनीयता

४% हिंसा प्रभावितहरू केन्द्रित दृष्टिकोण

२% अन्य

ग. महिला यौनकर्म र उनीहरूमाथि हुने हिंसाप्रतिको दृष्टिकोण र धारणा :

१. महिला यौनकर्महरूप्रति दृष्टिकोण : महिलाहरू भित्र पनि हिंसाको सबैभन्दा बढि जोखिममा अनौपचारिक मनोरञ्जन क्षेत्र (जस्तै, डान्स बार, मसाज पार्लर, यौन कार्य आदि) मा संलग्न महिलाहरू (८३%) हुन्छन् भने । साथै दैनिक महिला ज्याला मजदुर (८%), महिला घरेलु कामदार (४%), तथा कार्यलयमा कार्यरत महिला कर्मचारी (४%) हिंसाको जोखिममा छन् भने । ११ (४६%) उत्तरदाताहरूले यौन कार्यलाई अनैतिक ठाने, जबकि १३ (५४%) ले नैतिक । साथै २१ (८८%) जनाले यौनकर्म महिलालाई हिंसाको उच्च जोखिममा हुन्छन् भने । थप रूपमा १९ (७९%) उत्तरदाताहरूले यौनकर्महरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन भनी स्पष्ट पारे ।

२४ प्राप्त
प्रतिक्रिया

८३% डान्स बार, मसाज पार्लरका महिलाहरू

८% दैनिक महिला ज्याला मजदुर

४% घरेलु कामदार

४% महिला कर्मचारी

१३ (५४%) यौन कार्य नैतिक

११ (४६%) यौन कार्य अनैतिक

२१ (८८%) यौनकर्म महिला हिंसाको उच्च जोखिममा

१९ (७९%) यौनकर्महरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन ।

२. यौनकर्महरू विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गर्ने बाधाहरू तथा चुनौतीहरू : प्राप्त भएको कुल ३६ प्रतिक्रियाहरू मध्ये, महिला यौनकर्महरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी (४२%), यौनकर्महरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति (३३%) तथा स्पष्ट नीति र रणनीतिहरूको अभाव (२५%) लाई चुनौतीको रूपमा पहिचान गरे ।

३६ प्राप्त
प्रतिक्रिया

४२% महिला यौनकर्महरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी

३३% यौनकर्महरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति

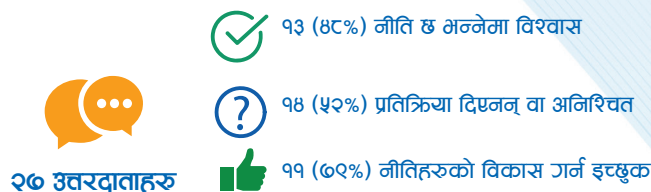
२५% स्पष्ट नीति र रणनीतिहरूको अभाव

विराटनगर महानगरपालिका (२७)

क. वर्तमान स्थिति – लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध नीतिहरू र कार्यक्रमहरू, संगठनात्मक क्षमता

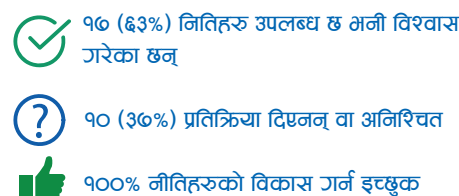
१. विराटनगर महानगरपालिकाको लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति छैन । तर १३(४८%) उत्तरदाताहरूले यो नीति छ भन्ने विश्वास गर्छन् । १४ (५२%) उत्तरदाताहरू मध्ये, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित थिए, ११ (७९%) ले सो नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुकता देखाए ।

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति

२. यस महानगरपालिकाको लैङ्गिक हिंसालाई सम्बोधन गर्न, कार्यस्थलमा हुने हिंसा र उत्पीडन रोक्न तथा महानगरपालिकाको सीमान्तकृत समूहहरू सहित सम्पूर्ण सेवाग्राहीहरूका लागि गैर-भेदभावपूर्ण नीतिहरू बनाइएको छैन । तर १७ (६३%) उत्तरदाताहरूले यी नीतिहरू छन् भन्ने विश्वास गर्छन् । १० (३७%) उत्तरदाताहरू, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित थिए, मध्ये १००% ले सो नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुकता देखाए ।

अन्य नीतिहरू

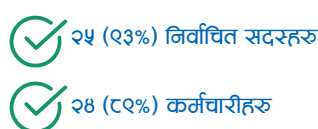
३. आर्थिक वर्ष २०७९/२०८० मा उत्तरदाताहरूले लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरण गर्ने ३३ विभिन्न पहलहरूका बारेमा जानकारी दिए जसमा अधिकांशले सचेतनाका कार्यक्रमहरू भने । ९ (३३%) उत्तरदाताहरूले यस्ता कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजनको बारेमा जानकारी दिए ।

लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरणका कार्यक्रम तथा बजेट

४. उत्तरदाताहरूका अनुसार २५(९३%) निर्वाचित सदस्यहरू र २४ (८९%) कर्मचारीहरू लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रक्रियामा तालिम प्राप्त छन् ।

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तालिम प्राप्त

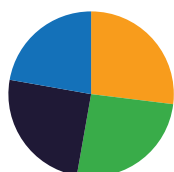

ख. लैङ्गिक हिंसाको पहिचान र प्रभावकारी प्रतिक्रियाका लागि प्रमुख चुनौतीहरू

१. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको लागि चुनौतीहरू :

१०० प्राप्त प्रतिक्रिया

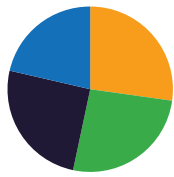

- २७% लैङ्गिक भेदभाव र हिंसालाई बढावा दिने सामाजिक संरचना, मूल्यमान्यता र मापदण्डहरू
- २६% लैङ्गिक समानतालाई देखाउन अपर्याप्त तथ्यांक
- २५% महिला विरुद्ध हुने व्यवहारिक भेदभाव उन्मूलन गर्न असक्षमता
- २२% तयार गरेका नीति र कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको अभाव

२. लैङ्गिक हिंसाको प्राथमिक कारणहरू:

२५ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२७% निरक्षरता

२६% जारीबी

२५% सामाजिक मूल्य र मान्यताहरू

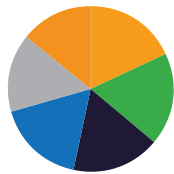

२१% नीति र कानुनी ढाँचा सहित आर्थिक, राजनीतिक र सामाजिक कारक र प्रणाली

३. लैङ्गिक हिंसालाई रोक्ने र सम्बोधन गर्ने कार्यक्रमहरू:

१४५ प्राप्त
प्रतिक्रिया

१८% सचेतना कार्यक्रमहरू

१८% महिला सशक्तिकरणका पहल

१७% तयार गरेका नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन

१७% नयाँ नीति तथा कार्यक्रमको विकास

१५% कोष विनियोज

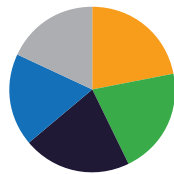

१४% पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यक्रम

४. लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरू व्यवस्थापन गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कारकहरू :

११८ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२२% हिंसाबाट प्रभावित व्यक्तिहरूलाई भेदभाव नगरी समान रूपमा व्यवहार

२१% मानव अधिकारको दृष्टिकोणबाट दर्ता भएका सबै मुद्दाहरूलाई सम्बोधन

२१% गोपनीयता

१८% सक्रिय रूपमा सुन्ने र बुझ्ने

१८% हिंसा प्रभावितहरू केन्द्रित दृष्टिकोण

ग. महिला यौनकर्म र उनीहरूमाथि हुने हिंसाप्रतिको दृष्टिकोण र धारणा :

१. महिला यौनकर्महरूप्रति दृष्टिकोण : महिलाहरू मित्र पनि हिंसाको सबैभन्दा बढि जोखिममा गृहिणी महिलाहरू (४४%), त्यस पछि अनौपचारिक मनोरञ्जन क्षेत्र (जस्तै, डान्स बार, मसाज पार्लर, यौन कार्य आदि) मा संलग्न महिलाहरू (३७%), महिला घरेलु कामदार (११%), दैनिक महिला ज्याला मजदुर (४%) तथा कार्यलयमा कार्यरत महिला कर्मचारी (४%) हिंसाको जोखिममा छन् भने । १४ (५२%) उत्तरदाताहरूले यौन कार्यलाई अनैतिक ठाने, जबकि १३ (४८%) ले नैतिक । साथै २७ (१००%) जनाले यौनकर्म महिलाहरूलाई हिंसाको उच्च जोखिममा हुन्छन् भने । थप रूपमा २४ (८९%) उत्तरदाताहरूले यौनकर्महरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन भनी स्पष्ट पारे ।

२७ प्राप्त
प्रतिक्रिया

४४% गृहिणी महिलाहरू

३७% डान्स बार, मसाज पार्लरका महिलाहरू

११% घरेलु कामदार

४% दैनिक महिला ज्याला मजदुर

४% महिला कर्मचारी

१३ (४८%) यौन कार्य नैतिक

१४ (५२%) यौन कार्य अनैतिक

२७ (१००%) महिला यौनकर्म हिंसाको जोखिममा

२४ (८९%) उत्तरदाताहरूले यौनकर्महरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन ।

२. यौनकर्महरू विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गर्ने बाधाहरू तथा चुनौतीहरू : प्राप्त भएको कुल ७७ प्रतिक्रियाहरू मध्ये, महिला यौनकर्महरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी (३४%), यौनकर्महरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति (३४%) तथा स्पष्ट नीति र रणनीतिहरूको अभाव (३२%) लाई चुनौतीको रूपमा पहिचान गरे ।

७७ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३४% महिला यौनकर्महरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी

३४% यौनकर्महरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति

३२% स्पष्ट नीति र रणनीतिहरूको अभाव

सुन्दरहरैचा नगरपालिका (२६)

क. वर्तमान स्थिति – लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध नीतिहरू र कार्यक्रमहरू, संगठनात्मक क्षमता

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति

१. सुन्दरहरैचा नगरपालिकाको लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण नीति छैन । १८ (६९%) उत्तरदाताहरू मध्ये, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित थिए, १००% ले सो नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुकता देखाए ।

? १८ (६९%) प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित
👍 १००% नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुक

२. यस नगरपालिकाको लैङ्गिक हिंसालाई सम्बोधन गर्न, कार्यस्थलमा हुने हिंसा र उत्पीडन रोक्न तथा महानगरपालिकाको सीमान्तकृत समूहहरू सहित सम्पूर्ण सेवाग्राहीहरूका लागि गैर-भेदभावपूर्ण नीतिहरू बनाइएको छैन । १८ (६९%) उत्तरदाताहरू, जसले नीतिको उपलब्धताको बारेमा कुनै प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित थिए, मध्ये १००% ले सो नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुकता देखाए ।

अन्य नीतिहरू

? १८ (६९%) प्रतिक्रिया दिइनन् वा अनिश्चित
👍 १००% नीतिहरूको विकास गर्न इच्छुक

३. आर्थिक वर्ष २०७९/२०८० मा उत्तरदाताहरूबाट लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरण गर्ने २४ वटा प्रतिक्रिया प्राप्त भयो । जानकारी गराएका कार्यक्रमहरूमा सचेतनाका कार्यक्रमहरू, अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरू, महिला सशक्तिकरण कार्यक्रमहरू, लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान आदी थियो । १५ (५८%) उत्तरदाताहरूले यस्ता कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजनको बारेमा जानकारी दिनुभयो ।

लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम र न्यूनीकरणका कार्यक्रम तथा बजेट

? १५ (५८%) कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजन बारे जानकारी नभएको

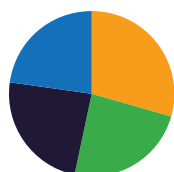
४. उत्तरदाताहरूका अनुसार २२ (८५%) निर्वाचित सदस्यहरू र २२ (८५%) कर्मचारीहरू लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रक्रियामा तालिम प्राप्त छन् ।

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण तालिम प्राप्त

✓ २२ (८५%) निर्वाचित सदस्यहरू
✓ २२ (८५%) कर्मचारीहरू

ख. लैङ्गिक हिंसाको पहिचान र प्रभावकारी प्रतिक्रियाका लागि प्रमुख चुनौतीहरू

१. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको लागि चुनौतीहरू :

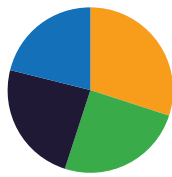

- 👥 ३०% लैङ्गिक भेदभाव र हिंसालाई बढावा दिने सामाजिक संरचना, मूल्यमान्यता र मापदण्डहरू
- ⚖️ २४ % तयार गरेका नीति र कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको अभाव
- 📊 २४% लैङ्गिक समानतालाई देखाउन अपर्याप्त तथ्यांक
- 👤 २३% महिला विरुद्ध हुने व्यवहारिक भेदभाव उन्मूलन गर्न असक्षमता

२. लैङ्गिक हिंसाको प्राथमिक कारणहरू:

६४ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३०% गरीबी

२५% निरक्षरता

२४% सामाजिक मूल्य र मान्यताहरू

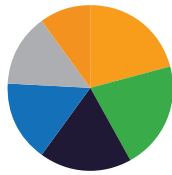

२१% नीति र कानुनी ढाँचा सहित आर्थिक, राजनीतिक र सामाजिक कारक र प्रणाली

३. लैङ्गिक हिंसालाई रोक्ने र सम्बोधन गर्ने कार्यक्रमहरू:

११५ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२१% सचेतना कार्यक्रमहरू

२१% नयाँ नीति तथा कार्यक्रमको विकास

१८% महिला सशक्तिकरणका पहल

१६% तयार गरेका नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन

१४% पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यक्रम

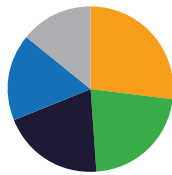

१०% कोष विनियोज

४. लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरू व्यवस्थापन गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कारकहरू :

९२ प्राप्त
प्रतिक्रिया

२७% हिंसाबाट प्रभावित व्यक्तिहरूलाई भेदभाव नगरी समान रूपमा व्यवहार

२२% मानव अधिकारको दृष्टिकोणबाट दर्ता भएका सबै मुद्दाहरूलाई सम्बोधन

२०% गोपनीयता

१७% सक्रिय रूपमा सुन्ने र बुझ्ने

१४% हिंसा प्रभावितहरू केन्द्रित दृष्टिकोण

ग. महिला यौनकर्म र उनीहरूमाथि हुने हिंसाप्रतिको दृष्टिकोण र धारणा :

१. महिला यौनकर्महरूप्रति दृष्टिकोण : महिलाहरू भित्र पनि हिंसाको सबैभन्दा बढि जोखिममा अनौपचारिक मनोरञ्जन क्षेत्र (जस्तै, डान्स बार, मसाज पार्लर, यौन कार्य आदि) मा संलग्न महिलाहरू (३५%) र गृहिणी महिलाहरू (३५%) हुन्छन् भने । साथै महिला घरेलु कामदार (१५%) र कार्यालयमा कार्यरत महिला कर्मचारी (१५%) हिंसाको जोखिममा छन् भने । २ (८%) उत्तरदाताहरूले यौन कार्यलाई अनैतिक ठाने, जबकि २४ (९२%) ले नैतिक । साथै २५ (९३%) जनाले यौनकर्म महिलाहरूलाई हिंसाको उच्च जोखिममा हुन्छन् भने । थप रूपमा २० (७४%) उत्तरदाताहरूले यौनकर्महरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन भनी स्पष्ट पारे ।

२६ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३५% डान्स बार, मसाज पार्लरका महिलाहरू

३५% गृहिणी महिला

१५% घरेलु कामदार

१५% महिला कर्मचारी

२४ (९२%) यौन कार्य नैतिक

२ (८%) यौन कार्य अनैतिक

२५ (९३%) यौनकर्म महिला
हिंसाको उच्च जोखिममा

२० (७४%) यौनकर्महरू विरुद्ध हुने हिंसालाई सम्बोधन गर्नु भनेको यौन कार्यको प्रवर्द्धन गर्नु होइन ।

२. यौनकर्महरू विरुद्धको हिंसालाई सम्बोधन गर्ने बाधाहरू तथा चुनौतीहरू : प्राप्त भएको कुल ६८ प्रतिक्रियाहरू मध्ये, महिला यौनकर्महरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी (३७%), स्पष्ट नीति र रणनीतिहरूको अभाव (३५%) तथा यौनकर्महरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति (२८%) लाई चुनौतीको रूपमा पहिचान गरे ।

६८ प्राप्त
प्रतिक्रिया

३७% महिला यौनकर्महरूले सामना गर्ने समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न गम्भीरताको कमी

३५% स्पष्ट नीति र रणनीतिहरूको अभाव

२८% यौनकर्महरू प्रति लाञ्छना र भेदभावपूर्ण सामाजिक मनोवृत्ति

FAITH
(Friends Affected & Infected Together in Hand)
फेथ (आस्था)

फेथका कार्यक्रमले समावेशी, निष्पक्ष र न्यायपूर्ण समाज निर्माण गर्ने लक्ष्य राख्छ, जहाँ समावेशी र मानव अधिकारका सिद्धान्तहरूलाई समर्थन गदै स्वास्थ्य-सम्बन्धित कानून, नीतिहरू र अभ्यासहरू प्रमाणमा आधारित हुन्छन्। यसले सीमान्तकृत किशोरी र महिलाहरूको मानव अधिकार प्रवर्द्धन र उनीहरूका संस्थाहरूको सशक्तिकरणका साथै स्वास्थ्य नीति र अभ्यासमा जवाफदेहिता र पारदर्शिता बढाउनको लागि वकालत गर्दछ।

सन् २००५ मा स्थापित, फेथ लाभार्थीहरूको नेतृत्वमा संचालित राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था हो जसले विशेष रूपमा सीमान्तकृत किशोरी र महिलाहरूमा समर्पित भई समुदायमा आधारित नेटवर्कको रूपमा कार्य गर्दछ।

थप जानकारीको लागि:
<https://www.faith.org.np/>

faithinitiative

